

Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola

Intézményfejlesztési Terve 2025-2030

Tartalomjegyzék

I. Vezetői összefoglaló	3
II. Az IFT célja és alapjai	5
III. A Sapientia bemutatása	7
III.1. Történeti áttekintés és szellemiség	7
III.2. Küldetésnyilatkozat és értékrend.....	9
III.3. Szervezeti felépítés	9
III.4. Fenntartói és egyházi kapcsolódás	10
III.5. A Sapientia szerepe az egyházi felsőoktatás rendszerében	11
III.6. A Sapientia erősségei, gyengeségei.....	11
IV. A Főiskola működési környezete	13
IV.1. Gazdasági és társadalmi környezet.....	13
IV.2. Demográfiai és társadalmi kontextus	14
IV.3. Jogszabályi és ágazati háttér.....	14
IV.4. Külső kapcsolatok és együttműködések.....	15
V. Oktatási tevékenység.....	17
V.1. Képzési szerkezet és szakmai profil	17
V.1.1. Képzési kínálat és oktatási együttműködések.....	19
V.2. Hallgatói létszám, beiskolázás és lemorzsolódás	21
V.3. Diplomák értéke és foglalkoztatási perspektívák	23
V.4. Oktatói közösség és utánpótlás	24
V.5. Nemzetközi kapcsolatok és mobilitás.....	25
V.6. Tanulási környezet és hallgatói támogatás	27
V.7. Az oktatás fejlesztése.....	28
V.8. Módszertan fejlesztése.....	30
VI. Kutatási és tudományos tevékenység.....	31
VI.1. Kutatási területek és prioritások	31
VI.2. Kutatási együttműködések és projektek	31
VI.3. Publikációs és tudományos aktivitás	32
VI.4. A kutatási kultúra fejlesztése.....	33
VII. Közösségi, lelki és társadalmi szerepvállalás	34
VII.1. Egyházi küldetés és lelki és közösségi tevékenység	34

VII.2. Hallgatói élet és közösségi programok	35
VII.3. Társadalmi és kulturális beágyazottság.....	36
VII.3.1. Egyházi kapcsolatrendszer erősítése	36
VII.3.2. Társadalmi kapcsolatrendszer erősítése	37
VII.3.3. Társadalmi aktivitás és közösségi jelenlét	37
VIII. Minőségbiztosítás és önértékelés	38
VIII.1. A minőségbiztosítás alapelvei és keretei	38
VIII.2. A minőségbiztosítás szervezeti rendszere	38
VIII.3. Oktatási tevékenység értékelése	40
VIII.4. Kutatási tevékenység értékelése	40
VIII.5. Intézményi önértékelés és fejlesztés	41
VIII.6. A minőségkultúra fejlesztése (2025–2030)	41
IX. Összegzés és jövőkép (2025–2030)	43
IX.1. Stratégiai irányok és jövőkép	43
IX.2. Fejlesztési prioritások (2025–2030)	44
IX.3. Tanuló közösség és fenntartói együttműködés.....	45
IX.4. Hűség és megújulás	45

I. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

„A hit iránti elkötelezettség és a megújulásra való nyitottság egyszerre jellemzi közösségünket.”

(Részlet a rektori köszöntőből – sapientia.hu)

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola (a továbbiakban: Sapientia vagy Főiskola) az Egyház életében és a magyar felsőoktatás térképén egyaránt különleges helyet foglal el. Kis létszámú, de szellemiségében erős, emberközpontú intézmény, ahol az oktatás, a tudomány és a lelki nevelés egymást kiegészítve formálja a hallgatót, és ahol a tudás nem önmagáért, hanem az ember szolgálatáért válik értékké. És ezek által szeretné a Főiskola megvalósítani mottóját, jelmondatát és célját: **„A mi küldetésünk, hogy felkészítsünk a küldetésedre.”**

Ez az intézményfejlesztési terv (a továbbiakban: IFT) a 2025–2030 közötti időszakra kijelöli a Főiskola fejlődésének fő irányait. Olyan dokumentum, amely a hagyományból merítve, de a jövőre nyitottan kívánja segíteni a Sapientia közösségét abban, hogy stabilan, mégis rugalmasan fejlődjön tovább. Az IFT alapja a Nemzeti felsőoktatási törvény (a továbbiakban: Nftv.) és a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (a továbbiakban: MAB) elvárásrendszere, ugyanakkor hű marad a fenntartó szerzetesi közösségek értékrendjéhez, és az intézmény saját küldetéséhez: **a hit és az értelem harmóniájának közvetítéséhez.**

A Főiskola neve – *sapientia*, azaz „bölcsség” – nem csupán hivatkozás a tudásra, hanem **életelv**. A Sapientia célja, hogy a teológiai tudás ne elvont ismeret legyen, hanem az emberi életet átformáló tapasztalat.

Az intézmény küldetése három alapelvben foglalható össze:

- **Hitelesség** – minden oktatási és kutatási tevékenység az igazság és a szakmai igényesség iránti elkötelezettségen alapul.
- **Szolgálat** – a tudás nem öncél, hanem az Egyház és a közösség javára történő szolgálat.
- **Közösség** – a Főiskola nem intézményként, hanem **tanuló közösséggént** működik, ahol a hallgató, az oktató és a fenntartó egyaránt része a közös útnak.

A Sapientia szellemiségét a három fenntartó szerzetesrend öröksége és lelkisége formálja:

- A **bencés rend** a rend, a figyelem és az imádság harmóniáját hozza az intézmény életébe.
- A **ferences rend** a szegénység és a testvériség evangéliumi szellemét képviseli.
- A **piarista rend** pedig az ifjúság nevelésének és az oktatás szolgálatának hivatását és pedagógiai tapasztalatát.

E három rendi hagyomány találkozása egyedülálló gazdagságot ad a Főiskola életének, az **oktatás, a lelkiség és a közösség** egymást kiegészítve, egymásra épülve alakítják a Sapientia arculatát és mindennapi működését.

A 2025–2030-as időszak tervezésekor a Főiskola figyelembe vette a MAB által megfogalmazott észrevételeket és javaslatokat. Az értékelés alapján a Sapientia stabil alapokon működik, de szükséges néhány területen tudatos fejlesztés:

- a minőségbiztosítás egységesítése,
- az adatalapú visszacsatolás erősítése,
- az oktatói utánpótlás,
- a kutatási aktivitás támogatása, valamint
- a hallgatói szolgáltatások további fejlesztése.

Az IFT ezekre az irányokra is reflektál, és olyan célokat fogalmaz meg, amelyek **arányosak, elérhetők és fenntarthatók**.

A Sapientia működését a személyes figyelem, az oktatók és hallgatók közötti emberi kapcsolat, a szerzetesi közösségek lelki támogatása és az intellektuális igényesség együtt formálja. A Főiskola nem kíván gyors vagy látványos növekedést, hanem **lassú, hiteles építkezést**, amelyben a tudományos, spirituális és közösségi fejlődés egyszerre kap teret. A következő évek fő feladata, hogy a Sapientia megőrizze értékalapú arculatát, és mindezt korszerű, átlátható, mérhető formában valósítsa meg.

A fejlesztési célok hét fő irányba rendeződnek.

Az **oktatás** területén az oktatási módszerek korszerűsítése és a hallgatói támogatás erősítése a prioritás.

A **kutatás és tudományos élet** fejlesztésében a belső műhelymunka, az oktatók publikációs tevékenysége és a nemzetközi kapcsolódások kapnak hangsúlyt. A **közösségi és pasztorális élet** terén a hallgatói lelki kísérés és a közösségi programok további gazdagítása jelenti a fő irányt. A **szervezeti és humánerőforrás-fejlesztés** célja az oktatók szakmai megújulása, az utánpótlás biztosítása és az intézményi kultúra erősítése. Az **infrastrukturális és digitális fejlesztések** a tanulási környezet korszerűsítését szolgálják, míg a **fenntarthatóság és társadalmi felelősség** területén a Sapientia példát kíván mutatni környezettudatos működésével és közösségi érzékenységgel. Végül a **kapcsolatok és kommunikáció** fejlesztése az Egyházzal, a fenntartóval, más felsőoktatási intézményekkel és a társadalommal való együttműködést erősíti.

Az IFT megvalósítása lépésről lépésre történik, éves felülvizsgálattal és folyamatos visszacsatolással. A monitoring és értékelési folyamatok kialakításánál külön figyelmet kap a **MAB által is hangsúlyozott minőségciklus** (PDCA) alkalmazása, valamint az adatok és tapasztalatok beépítése az intézményi önértékelésbe. Mindezek segítségével törekszik intézményünk oktatói-kutatói és munkatársi közössége, hogy a lehető legteljesebben és a legjobb minőségben valósítsa meg jelmondatát: „**A mi küldetésünk, hogy felkészítsünk a küldetésedre.**”, és nemcsak a szerzetes(jelölt)ek, hanem a világi hallgatók számára is.

II. AZ IFT CÉLJA ÉS ALAPJAI

A Sapiaientia számára az IFT közös gondolkodás eredménye: az önreflexió, a megújulás és a jövőbe tekintés eszköze. Elkészítése egy olyan folyamat része, amelyben az intézmény közössége — vezetők, oktatók, hallgatók, munkatársak és fenntartói partnerek — együttműködve keresik a választ arra, hogyan tudja a Sapiaientia megőrizni saját küldetését, benne szakmai arculatát és értékeit, miközben felelősen reagál a felsőoktatás változó környezetére.

A dokumentum célja, hogy kijelölje a Főiskola fejlődésének irányait a 2025–2030-as időszakra, úgy, hogy közben megőrzi a Sapiaentiát jellemző emberközpontú működést, a teológiai és pasztorális hivatásra nevelő küldetést, a társadalmi felelősségvállalás iránti elkötelezettségét, valamint a közösségben élő hit szellemiségét. Az IFT a Főiskola jelenlegi helyzetének ismeretében, a jogszabályi, fenntartói és minőségbiztosítási keretek figyelembevételével készült, olyan fejlesztési irányokat megfogalmazva, amelyek elérhetők, mérhetők és fenntarthatók.

Az IFT elkészítését a magyar felsőoktatási szabályozás egyértelműen meghatározza. A 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról (a továbbiakban: Nftv.) 12. §-a előírja, hogy minden felsőoktatási intézmény köteles középtávú IFT-t készíteni, amely a fenntartóval egyeztetett stratégiai célokat, fejlesztési irányokat és a megvalósítás kereteit rögzíti. Az Nftv. 75. § (1) bekezdése szerint az IFT-nek összhangban kell állnia az intézmény jogállásával, képzési szerkezetével és fenntartói kötelezettségeivel.

A Sapiaientia esetében ez a fenntartói háttér különleges: a Főiskola szerzetesi fenntartásban működik, így minden fejlesztés mögött ott áll a lekipásztori és teológiai küldetés, amely meghatározza az intézmény működését. A fenntartói elvárások — a hivatásra nevelés, a spirituális élet támogatása, az emberi méltóság tisztelete — nem különálló célok, hanem áthatják az intézmény működését, és az IFT minden szintjén megjelennek.

Az IFT illeszkedik az **Európai Felsőoktatási Térség** (a továbbiakban: EHEA) által meghatározott **ESG-minőségbiztosítási elvekhez**, és reagál MAB megállapításaira is.

A Sapiaientia életében ez az IFT egyaránt szolgál stratégiai és közösségi célt. Stratégiai értelemben kijelöli az intézmény középtávú céljait és fejlesztési prioritásait, összekapcsolva a belső működést a külső elvárásokkal. Közösségi értelemben viszont ez a terv **önazonosság-megerősítő**: segít újra tudatosítani, miért dolgozunk együtt, mi az, amit meg kívánunk őrizni, és mit szeretnénk továbbépíteni.

Az IFT szorosan illeszkedik a Főiskola belső szabályzataihoz — különösen a **Szervezeti és Működési Szabályzathoz** (a továbbiakban: SZMSZ), a **Minőségbiztosítási Kézikönyvhöz**, valamint a fenntartói stratégiákhoz. Ezekkel együtt alkotja az intézményi tervezés és önértékelés rendszerét, amely átláthatóvá teszi a döntéseket és az eredmények mérését.

Az IFT az intézményi önreflexió eszköze is. Segítségével a Főiskola időről időre felmérheti, hogy mennyiben valósulnak meg a célkitűzések, hol szükséges korrekció, és milyen új kihívásokra kell reagálnia.

A Főiskola jövőjének tervezése néhány egyszerű, de meghatározó elvre épül:

- **Hitelesség:** minden cél és fejlesztés a Főiskola hivatásából és reális adottságaiból indul ki.
- **Arányosság:** a fejlesztés mértéke soha nem haladja meg a közösség valós teherbírását.
- **Közösség:** a fejlődés nemcsak szervezeti, hanem emberi folyamat; a döntések mögött mindig ott van az oktatók, hallgatók és munkatársak közös felelőssége.
- **Fenntarthatóság:** minden fejlesztés csak akkor érték, ha hosszú távon is megőrizhető.
- **Minőség és tanulás:** a minőségbiztosítás nem ellenőrzés, hanem visszajelzés; célja, hogy az intézmény tanuljon saját tapasztalataiból.

III. A SAPIENTIA BEMUTATÁSA

III.1. Történeti áttekintés és szellemiség

A Főiskola létrejöttének gyökerei mélyen nyúlnak vissza a magyar egyházi felsőoktatás történetébe.

A II. világháború előtt számos szerzetesrend tartott fenn saját teológiai főiskolát, hogy növendékei számára biztosítsa a papi és szerzetesi hivatáshoz szükséges teológiai és filozófiai képzést.

E hagyomány az államszocializmus éveiben súlyos korlátozások közé szorult: 1950-ben a szerzetesrendek nagy részét feloszlatták, a fennmaradó három férfi rend – a bencések, a ferencesek és a piaristák – tevékenységét is szigorúan beszűkítették.

Mindezek ellenére ezek a közösségek hűségesen megőrizték oktatási és formációs küldetésüket: a teológiai képzés a rendi keretek között, szerényebb körülmények között, de folyamatosan működött tovább, biztosítva a hivatásra készülő fiatalok lelki és szellemi fejlődését.

A rendszerváltozást követően, az 1990-es évek elején új korszak kezdődött az egyházi felsőoktatás történetében.

A szerzetesrendek előtt megnyílt a lehetőség, hogy teológiai főiskoláikat újraépítsék, illetve fejlesszék.

Az 1990-es évek közepére azonban mindhárom rend felismerte, hogy az egyházi felsőoktatás előtt álló kihívások – a minőségi oktatás fenntartása, az oktatók utánpótlása, valamint az állami és nemzetközi elvárásoknak való megfelelés – csak összefogással biztosíthatók.

Az integráció gondolatát nemcsak a magyar egyházi környezet, hanem a világegyház törekvései is ösztönözték, a Szerzetesi Kongregáció 1998. december 8-i instrukciója („A szerzetesi intézmények közötti együttműködés a képzésben”) kimondta, hogy a szerzetesi közösségeknek törekedniük kell képzési intézményeik együttműködésére és közös fejlesztésére.

A magyarországi bencés, ferences és piarista rendek 1996. áprilisában – felismerve közös küldetésük és hagyományaik összetartó erejét – aláírták a Sapientia Szövetség alapító szándéknyilatkozatát.

A Szövetség célja az volt, hogy megteremtse az alapot egy közös teológiai főiskola létrehozásához, amely az önálló rendi teológiai intézmények értékeit megőrizve, de erőforrásait egyesítve működik tovább.

A folyamatban a három rend között valódi testvéri együttműködés alakult ki, amely a későbbi főiskolai modell szellemi alapját is megteremtette.

1997. és 1999. között lezajlott az integráció előkészítése, a rendek vezetői létrehozták az Intézményi Konferenciát, amely a közös szervezet megalapítását koordinálta, és előkészítette az állami akkreditációs folyamatot.

A kezdeményezés kedvező fogadtatásra talált a magyar felsőoktatási reformfolyamatban is, amely támogatta az egyházi intézmények közötti integrációt.

Az Apostoli Szentszék 1999. október 27-én, a három rend előjáróinak kérésére, hivatalosan megalapította a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolát (Sapientia College of Theology of Religious Orders), a bencések által fenntartott **Pannonhalmi Szent Gellért Főiskola**, a ferencesek által működtetett **Ferences Hittudományi Főiskola**, és a piaristák által fenntartott **Kalazantínium Piarista Hittudományi és Tanárképző Főiskola** egyesítésével.

Az új intézmény szervezeti felépítését az Apostoli Szentszék Alapító Okirata rögzítette, a főiskola két szerkezeti egységből állt – a Teológiai–Filozófiai Intézetből, amely a szerzetespapnövendékek képzését szolgálta, és a Vallástudományi Intézetből, amely a szerzetesnővérek és a világi hallgatók teológiai képzését biztosította.

A Sapientia tanulmányi rendjét a Katolikus Nevelés Kongregációja 1999. július 22-én hagyta jóvá, majd 2001-ben ugyanez a dikasztérium a bencések római Szent Anzelm Egyetemének (Pontificio Ateneo Sant’ Anselmo) Teológiai Karához affiliálta a teológus szakot.

Ezzel a Sapientia bekapcsolódott a nemzetközi teológiai felsőoktatás hálózatába, biztosítva a képzések egyházi és tudományos elismerését.

A Főiskola 1999-ben az 1999. évi LII. törvény alapján nyerte el az állami elismerést, és 2000. január 1-jével kezdte meg működését, már, mint három szerzetesrend közös fenntartású felsőoktatási intézménye.

A fenntartói megállapodás értelmében a Piarista Rend Magyar Tartománya a Főiskola rendelkezésére bocsátotta a budapesti, Duna-parti épületét, amely az intézmény székhelye lett. A világbanki támogatással megvalósított beruházás keretében megújult a könyvtár, a tantermi infrastruktúra és a hallgatói terek rendszere.

A 2000/2001-es tanév már az új, integrált modell keretében indult. Az oktatás és az adminisztráció fokozatosan egyesült a piarista központban, és a Főiskola gyorsan megtalálta saját arculatát, kicsi, de elmélyült közösség, amelyben a tudományos teológia, a szerzetesi spiritualitás és a közösségi élet egységet alkot.

A Főiskola megalakulása a magyar szerzetesi felsőoktatás szellemi és lelki megújulásának szimbóluma volt.

A Főiskola ma is azt a küldetést viszi tovább, hogy a teológiai tudást a szerzetesi hagyomány, az imádság és az emberi bölcsesség élő egységében őrizze és adja tovább a hit, az értelem és a közösség szolgálatában.

A Főiskola története során fokozatosan fejlődött:

- bővültek a képzések,
- kiépült az oktatói és hallgatói közösség,
- megerősödtek a hazai és nemzetközi kapcsolatok,
- és kialakult a Sapientia saját arculata, amely a magas színvonalú és mégis emberhez szóló, embert megérintő **teológiai képzés** és a **személyes kísérés** elvén nyugszik.

III.2. Küldetésnyilatkozat és értékrend

A Sapientia küldetése („A mi küldetésünk, hogy felkészítsünk a küldetésedre.”), hogy a keresztény hit fényében segítse az ember szellemi, lelki és erkölcsi formálódását, és olyan tudást közvetítsen, amely az igazság, a szeretet és a szolgálat egységére épül.

A Főiskola küldetésének középpontjában három alapelv áll:

1. **A hit és az értelem egysége** –A Sapientia hiszi, hogy a tudás és a hit nem ellentétei, hanem kiegészítői egymásnak. A teológiai oktatás célja az, hogy a hallgatók értelmileg és lelkileg is elmélyüljenek az igazság keresésében.
2. **A közösség és párbeszéd kultúrája** – Az intézmény a személyes kapcsolatokra épít. A tanulás itt nem elszigetelt folyamat, hanem közösségi tapasztalat, amelyet a figyelem, a párbeszéd és az elfogadás jellemez.
3. **A szolgáló tudás ethosza** – A megszerzett tudás nem öncél, hanem az Egyház, a társadalom és az ember szolgálatába állított érték. A Sapientia arra nevel, hogy a hallgatók a tudást felelősen, mások javára használják.

Az intézmény értékrendjét alapvetően a három fenntartó szerzetesrend szellemi öröksége határozza meg:

- **A bencés:** a csend, a rend és az Istenre figyelő munka.
- **A ferences:** az egyszerűség, a testvériség és a teremtet világ iránti tisztelet.
- **A piarista:** az ifjúság szeretete, az oktatás öröme és az emberi méltóság megbecsülése.

De részt vesznek az oktatásban más szerzetesrendek tagja is! Az ő lelkiességük tovább színesíti ezt a képet.

Ezek a hagyományok nem különülnek el, hanem egymást kiegészítve alakítják a Főiskola ethoszát: a Sapientia egyszerre szerzetesi, közösségi és tanító hely.

A küldetés nyelve nemcsak teológiai, hanem emberi is: a Sapientia az értelmes hit, a nyitott párbeszéd és a cselekvésre kész szeretetben gyökerező tudás otthona kíván lenni.

III.3. Szervezeti felépítés

A Sapientia kis létszámú, de átlátható és hatékony szervezeti struktúrával működik. A szervezet mérete arányban áll az intézmény küldetésével és léptékével: a hangsúly a **személyes felelősségen, az együttműködésen és a közös döntéshozatalon** van.

A Főiskola vezető testülete a **szenátus**. A Főiskola élén a **rektor** áll, aki az intézmény egészének szakmai, lelki és szervezeti irányításáért felel. Munkáját a **főtitkár**, a **gazdasági és üzemeltetési igazgató**, a **tanulmányi osztályvezető** és az **adminisztrációs munkatársak** segítik.

A szervezetben működik a Minőségbiztosítási Bizottság, a Tanulmányi, Esélyegyenlőségi, és Kreditátviteli Bizottság, Hallgatói Jogorvoslati Bizottság, Fegyelmi Bizottság, Pályaalkalmassági Bizottság, Etikai Bizottság, valamint Tudományos Diákköri Bizottság.

A döntéshozatal elvei:

- a **kollegialitás**,
- a **transzparencia**,
- és a **lelkiismereti felelősség**.

A Főiskola kis mérete lehetővé teszi, hogy a vezetés és a munkatársak közötti kommunikáció közvetlen, gyors és személyes legyen. Ez a szervezeti rugalmasság az egyik legnagyobb előnye a Sapientianak: a döntések mögött mindig közösségi egyeztetés és felelősségvállalás áll. Ennek megvalósulásához szeretnénk erősíteni a tanszékvezetők és szakfelelősök szerepét az előkészítési és döntési folyamatokban.

A Főiskola szervezeti felépítése biztosítja, hogy a szakmai, spirituális és gazdasági működés egységben maradjon, miközben megfelel az egyházi és állami elvárásoknak.

III.4. Fenntartói és egyházi kapcsolódás

A Sapientia fenntartói:

1. a **Magyar Bencés Kongregáció (Pannonhalmi Főapátság)**,
2. a **Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány**,
3. és a **Piarista Rend Magyar Tartománya**.

E három szerzetesrend közös fenntartása egyedülálló a magyar felsőoktatásban. A Főiskola életében így három rendi hagyomány és lelkiség találkozik, amelyek különböző forrásokból táplálkoznak, mégis egy irányba mutatnak, az evangéliumi bölcsesség és a tudás szolgálatára.

A **bencés fenntartó** a stabilitás, a lelki mélység és a közösségi imádság hagyományát hozza. A **ferences fenntartó** az egyszerűség és testvériség lelkületét képviseli, amely az intézmény nyitottságát és emberközpontúságát formálja. A **piarista fenntartó** pedig a pedagógiai hivatást, az ifjúság iránti érzékenységet és a nevelés örömét hozza.

A három rend együttműködése biztosítja, hogy a Főiskola fenntartása **nem pusztán gazdasági vagy szervezeti**, hanem **szellemi és spirituális partnerség** legyen. A fenntartók képviselői rendszeresen részt vesznek az intézmény döntéshozatali és stratégiai folyamataiban, különösen az éves értékelésekben, a minőségbiztosítási körökben és a közösségi eseményeken.

Az intézmény emellett szorosan kapcsolódik a **Magyar Katolikus Püspöki Konferenciához** és más teológiai felsőoktatási intézményekhez, különösen a Pázmány Péter Katolikus Egyetemhez és a Babeş-Bolyai Tudományegyetemhez (Kolozsvár), továbbá a Nagyszombati Egyetem Katolikus Teológiai Karához (Bratislava).

A Főiskola fenntartói háttere így nemcsak stabilitást biztosít, hanem **lelkiségi sokszínűséget** is, amely gazdagítja a képzést és a közösségi életet.

A Sapientia ezzel a háttérrel olyan intézmény, amely a keresztény bölcsességet e három és további kapcsolódó rendek hagyományának és lelkiségének erejével viszi tovább, az ima, a szolgálat és a tanítás egységében.

III.5. A Sapientia szerepe az egyházi felsőoktatás rendszerében

A magyar egyházi felsőoktatás sajátos értéket képvisel az ország szellemi és lelki életében. A katolikus egyház, valamint a benne működő szerzetesrendek az oktatás, a nevelés, a szociális ellátás és a lelkipásztori szolgálat területein ma meghatározó szereplők. A szerzetesrendek küldetésükből fakadóan nemcsak intézményfenntartással vesznek részt a társadalom szolgálatában, hanem az ehhez szükséges szakemberek képzésében is aktív szerepet vállalnak. E misszióban a Főiskola kiemelt helyet foglal el. A Főiskola a három fenntartó szerzetesrend – a bencés, a ferences és a piarista – hagyományaira és közös szellemi örökségére építve az egyházi felsőoktatás országos hálózatának fontos szakmai és lelki központja.

Küldetése, hogy az egyház társadalmi feladatvállalásához nélkülözhetetlen, magas szintű teológiai, pedagógiai és pasztorális, valamint a társadalmi kérdésekre válaszoló képzéseket biztosítson, és mindezt olyan környezetben tegye, ahol a hit, a tudás és a szolgálat egységet alkot.

A magyarországi katolikus és más egyházi intézmények száma az elmúlt években folyamatosan nőtt, ami a társadalmi bizalom és a hiteles egyházi jelenlét megerősödését szolgálja. Az egyházi intézményhálózat növekedése részben jelzi, hogy a társadalomban ma is igény mutatkozik az értékalapú oktatás és nevelés iránt.

A Sapientia e hálózat szerves részeként különleges helyet foglal el: képzései egyszerre szolgálják az egyház belső megújulását és a társadalom egészének szellemi, etikai fejlődését.

A Főiskola képzései az egyházi és társadalmi élet különböző területeihez kapcsolódnak – a teológiai kutatástól a lelkipásztori gyakorlatig, a pedagógusképzéstől a szociális ellátásban végzett tanácsadói munkáig, illetve a segítő szakmáig. A Sapientia tevékenységének súlypontja nem csupán a tudásátadás, hanem az emberi és lelki fejlődés támogatása, amely a szerzetesi hagyományok szellemében valósul meg.

Ezzel az intézmény nemcsak az egyház, hanem a tágabb társadalom szolgálatában is áll – hidat képezve hit és tudás, hagyomány és jelen között.

III.6. A Sapientia erősségei, gyengeségei

A Főiskola jelenlegi működési környezetének feltárását és az intézmény belső adottságainak elemzését követően elengedhetetlen volt egy átfogó értékelés elkészítése, amely bemutatja a Főiskola erősségeit, fejlesztendő területeit, lehetőségeit és veszélyeit.

A SWOT-elemzés célja, hogy világos képet adjon azokról a tényezőkről, amelyek a stratégiai döntéshozatalt befolyásolják, és meghatározzák a 2025–2030 közötti időszak fejlesztési irányait. Az elemzés a belső közösség – oktatók, munkatársak és hallgatók – aktív bevonásával készült, így nemcsak adatokra, hanem a Sapientia mindennapi tapasztalatára, értékeire és jövőképeire is épül.

Az így létrejött összegzés a Főiskola identitását, működését és fejlődési potenciálját egyaránt tükrözi.

	Saját, belső tényezőkre visszavezethető erősségek, adottságok, amelyekre építeni lehet	Saját, belső tényezőkre visszavezethető gyengeségei, amelyek megoldandók	
Erősségek	▪ Családias, emberközeli hangulat, környezet ▪ Szerzetesi jelenlét és elkötelezett részvétel az oktatásban és irányításban ▪ Egyértelmű és pozitív kisugárzású világnézeti elkötelezettség/profil ▪ Meglévő hitéleti képzési portfólió ▪ Meglévő egyetemi együttműködések ▪ Alapítói, fenntartói kapcsolatrendszer ▪ Elkötelezett oktatói és munkavállalói kör ▪ Kiváló infrastruktúra és elhelyezkedés ▪ Stabil gazdálkodási helyzet ▪ Könyvtár mint szellemi és közösségi élettér, valamint mint kutatási erőforrás ▪ Együttműködési készség és nyitottság (rendek között, rendi és világi dimenziók között) ▪ Saját publikációs felület (folyóirat)	▪ A képzési portfólió kis léptékű, ami korlátozza a programok diverzifikálását ▪ A hallgatóközpontú oktatásszervezés további fejlesztést igényel ▪ A portfólió bővítéséhez további humánerőforrás biztosítása szükséges ▪ A versenyképes bérezés korlátozott, ami befolyásolhatja az oktatói utánpótlást ▪ Az innovációs kezdeményezések és a proaktív fejlesztési kultúra erősítendő ▪ A hazai és nemzetközi kapcsolatrendszer kiaknázása további tudatosságot igényel ▪ Az oktatói korstruktúra és a szerzetesi utánpótlás hosszú távú biztosítása stratégiai feladat ▪ A hallgatói és munkatársi közösségfejlesztés további szervezethez és figyelmet igényel ▪ A feladat- és hatáskörök pontosítása szükséges a hatékony működéshez ▪ Az oktatásban a gyakorlatközpontú és együttműködésen alapuló módszerek arányának növelése javasolt	Gyengeségek
Lehetőségek	A külső környezetből fakadó, kihasználható pozitív lehetőségek ▪ Fenntartó rendek jelentős hitéleti és világi aktivitása ▪ Egyházi oktatási funkciók kiemelt kormányzati támogatása ▪ Állami, világi egyetemeken együttműködési hajlandósága ▪ Jelentős fejlesztési, pályázati források 2021-2027 között ▪ Szerzetesrendek nemzetközi hálózata, aktivitása ▪ Főváros vonzereje, belföldi és külföldi hallgató-vonzó képessége ▪ Digitalizáció, technológiai fejlődés, online oktatás gyakorlata ▪ Felnőttképzés, élethosszig tartó tanulás felértékelődése ▪ Szerzetesrendek intézményhálózatának képzési/szolgáltatási igényei (létező stratégia alapján) ▪ Hitoktatók iránti jelentős munkaerőpiaci kereslet/képzési igény ▪ A vallási, etikai és társadalmi párbeszéd iránti igény növekedése a közéletben és a tudományban	A külső környezetből adódó, elkerülendő negatív folyamatok, helyzetek ▪ Hallgatói létszám csökkenése, demográfiai trendek ▪ A vallási elköteleződés és értékalapú szemlélet háttérbe szorulása a társadalomban ▪ Az egyházi felsőoktatási szektorban növekvő verseny és differenciált támogatási rendszer ▪ Állami finanszírozás túlsúlya, céltámogatásoknak kitett működés és finanszírozás ▪ Bizonyos képzések kereslete időszakosan ingadozó, ami rugalmas képzésszervezést igényel	Veszélyek

IV. A FŐISKOLA MŰKÖDÉSI KÖRNYEZETE

A felsőoktatás szerepe napjainkban ismét felértékelődik. A tudásintenzív gazdasági ágazatok erősítése elkerülhetetlenné teszi a magas szintű képzettséggel rendelkező szakemberek iránti igény kielégítését. Bár a foglalkoztatás- és oktatáspolitikai súlypontja elsősorban a STEM-területeken képzett munkaerő növelésére irányul, a nemzetközi összehasonlítások azt mutatják, hogy a humán tudományok területén végzettségű munkaerőpiaci és jövedelmi helyzete stabil maradt. A társadalmi változások – az előregedés, a szociális és egészségügyi ellátások iránti növekvő igény, valamint a kulturális javak iránti fokozódó érdeklődés – újra a humán, az oktatási és a szociális szektor felé irányítják a figyelmet. Mindez a felsőoktatási intézmények fokozott szerepvállalását igényli a társadalmi innovációk és a humán tőkébe történő befektetés terén. E környezetben a Főiskola feladata, hogy a vallási és lelki értékek mentén kínáljon olyan tudást, amely a társadalom szellemi és erkölcsi megújulását is szolgálja.

IV.1. Gazdasági és társadalmi környezet

A magyar gazdaság az elmúlt években változó, időnként kiszámíthatatlan körülmények között működött. A világjárvány, az infláció, az energiapiaci bizonytalanság és a nemzetközi gazdasági feszültségek mind hatással voltak az ország működésére és a felsőoktatási intézmények fenntarthatóságára. Az üzemeltetési költségek emelkedése, a hallgatói mobilitás átrendeződése és a digitalizáció felgyorsulása egyaránt új kihívásokat hozott az oktatás világában.

A Sapientia számára ez a környezet ugyanakkor a **stabil, kis léptékű működés előnyeit** is megerősítette. A Főiskola rugalmasan tudott reagálni a változásokra, megőrizve közösségi és lelki központúságát, miközben a fenntartói szerzetesrendek támogatása, valamint a célzott állami és egyházi források biztosították pénzügyi stabilitását.

A magyar társadalomban az utóbbi években **újra felértékelődtek az értékalapú, közösségi nevelésre építő oktatási formák**. Az egyházi fenntartású intézmények – köztük a Sapientia – iránt nőtt a bizalom, hiszen olyan emberközpontú szemléletet képviselnek, amely a tudást a személyes fejlődés és a szolgálat eszközeként értelmezi.

Ez a trend a Főiskola számára kedvező környezetet teremtett: megerősítette azt a küldetést, hogy a teológiai és pedagógiai tudást **életre, közösségre és hivatásra formáló módon** közvetítse.

A jövő kihívásai között továbbra is meghatározó lesz a demográfiai csökkenés, az oktatási forrásokért folyó verseny, valamint a hallgatói igények átalakulása.

A Sapientia célja, hogy ebben a környezetben is megőrizze a minőségi oktatás, a személyes figyelem és a közösségi nevelés egyensúlyát, olyan intézményként, ahol a lelki kísérés és az emberi kapcsolatok értéket jelentenek.

A Főiskola működési környezetét így kettős dinamika jellemzi: egyrészt a demográfiai visszaesés miatti korlátok, másrészt a személyes és közösségi értékek iránti igény növekedése. A Sapientia e kettő metszéspontjában találja meg saját helyét: kicsi, de értékhozó közösségként, amely a teológiai bölcsességet a mai ember életkérdései felé fordítja.

IV.2. Demográfiai és társadalmi kontextus

A magyar felsőoktatás az elmúlt években folyamatos demográfiai és társadalmi változások közepette működik. A népesség csökkenése, a fiatal korosztályok arányának visszaesése és az elvándorlás hatása a felsőoktatás minden szintjén érezhető. A Központi Statisztikai Hivatal (2023) adatai szerint a 18–24 éves korosztály létszáma az elmúlt évtizedben közel 15%-kal csökkent, ami közvetlenül befolyásolja a felsőoktatási intézmények hallgatói utánpótlását és a képzési struktúrák tervezését.

A társadalmi értékrend és az oktatáshoz való viszony is átalakulóban van, a fiatalok egyre inkább rugalmas, személyre szabott, gyakorlatorientált képzéseket keresnek. Az oktatásban a **közösségi élmény, az identitás és a személyes fejlődés** szerepe felértékelődött, miközben a digitalizáció és a távoktatás új tanulási formákat hozott létre.

A Sapientia ebben a környezetben **különleges helyet** foglal el. Nem a tömegképzés, hanem a személyes, hivatásorientált oktatás területén működik, így a demográfiai csökkenés számára nem csupán kihívás, hanem lehetőség is, lehetőség arra, hogy a közösségi és lelki értékek iránt fogékony, hivatásukat kereső hallgatókat szólítsa meg. A Főiskola kis hallgatói létszáma mellett közösségi kohéziója erős, a személyes kísérés, a lelki támogatás és a hivatásbeli elmélyülés olyan hozzáadott érték, amely a Sapientiát megkülönbözteti a tömegoktatástól.

A magyar társadalomban az **egyházak és az egyházi fenntartású intézmények szerepe** továbbra is jelentős. A katolikus szerzetesrendek – így a Sapientia fenntartói is – nem csupán hitéleti, hanem oktatási és szociális területen is aktív szerepet vállalnak, és egyre nagyobb igény mutatkozik az általuk képzett, értékelvű szakemberekre.

A Sapientia képzései ezzel összhangban **nem csupán tudást, hanem etikai és közösségi szemléletet** közvetítenek, és hozzájárulnak az egyház társadalmi szolgálatának megújulásához. A vallási és erkölcsi pluralizmus erősödésével az egyházi felsőoktatási intézményeknek ma már nemcsak a hívők, hanem a kereső és érdeklődő fiatalok felé is nyitottnak kell lenniük.

A Sapientia ezt a sokszínűséget nem fenyegetésként, hanem **párbeszédre hívásként** értelmezi, célja, hogy a hit és az értelem közös útját mutassa meg minden érdeklődő számára, függetlenül a hallgatók egyéni háttérétől, életútjától vagy hitélményeitől.

A Főiskola működési környezetét így kettős dinamika jellemzi, egyrészt a demográfiai visszaesésből fakadó korlátok, másrészt a személyes és közösségi értékek iránti növekvő társadalmi igény.

A Sapientia e kettő metszéspontjában találja meg saját helyét **értékhordozó közösségként**, amely a teológiai bölcsességet és a keresztény gondolkodást a mai ember kérdései felé fordítja.

IV.3. Jogszabályi és ágazati háttér

A Sapientia működése a magyar felsőoktatás jogszabályi rendszerébe illeszkedik, ugyanakkor **egyházi fenntartású intézményként** külön sajátosságokat is hordoz.

A Főiskola tevékenységét a következő fő jogszabályok határozzák meg:

- **a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény,**
- **a 87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet** a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról,
- valamint a **MAB akkreditációs szabályzata** és ajánlásai.

Ezen felül a Főiskola működése a **katolikus egyházjog** és a **fenntartói rendek szabályzatai** által is meghatározott. Az egyházi fenntartás kettős irányú felelősséget jelent:

- egyrészt a hazai felsőoktatási rendszer felé történő megfelelést,
- másrészt az egyházi küldetéshez való hűséget.

A MAB legutóbbi értékelései elismerik a Sapientia erősségeit a spirituális formáció, az oktatói elhivatottság és a hallgatói támogatás területén, ugyanakkor rámutattak a fejlesztés igényére az oktatói utánpótlás és az adatmenedzsment területén.

Az intézmény az IFT-ben ezekre a megállapításokra reflektál, tudatosan épít a meglévő erősségekre, és fejlesztési célként tűzi ki az adminisztratív és minőségbiztosítási folyamatok korszerűsítését.

A felsőoktatási környezet ágazati stratégiái, különösen a **Felsőoktatási Stratégia 2030**, kiemelik a minőség, a digitalizáció és a nemzetköziesítés jelentőségét. A Sapientia ezekre a célokra **arányos válaszokat** ad:

- a digitalizációt az oktatás támogatásaként,
- a nemzetköziesítést pedig spirituális és tudományos párbeszédként értelmezi, nem pedig méretnövelési törekvésként.

Az intézmény a katolikus egyházi felsőoktatás részeként az **Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Oktatási Bizottságával** is együttműködik. Ez a beágyazottság lehetővé teszi, hogy a Sapientia mind szakmai, mind lelki szinten illeszkedjen az egyházi felsőoktatás hálózatába.

IV.4. Külső kapcsolatok és együttműködések

A Sapientia külső kapcsolatait a **szakmai partnerség, az egyházi együttműködés és a közösségi jelenlét** hármasa jellemzi. Bár az intézmény mérete kicsi, kapcsolati hálója széles és sokszínű, amely mind a teológiai, mind a társadalmi dimenzióban jelen van.

A Főiskola rendszeres szakmai együttműködést folytat

- a Pázmány Péter Katolikus Egyetemmel,
- a Babeş-Bolyai Tudományegyetemmel (Kolozsvár),
- a Nagyszombati Egyetem Katolikus Teológiai Karával (Bratislava),
- ELTE Tanárképző Központtal,
- valamint több hazai hittudományi karral és filozófiai tanszékkal.

Nemzetközi kapcsolatai elsősorban katolikus és szerzetesi felsőoktatási intézményekhez kötődnek, ilyen például a **Gregoriana Egyetem (Róma)**, Babeş-Bolyai Egyetem Római Katolikus Teológiai Kara (Kolozsvár), a Nagyszombati Egyetem Teológiai Kara (Pozsony). Ezek az együttműködések elsősorban oktatói és hallgatói mobilitásra, továbbképzésekre, valamint közös kutatási projektekre irányulnak.

Az intézmény egyházi kapcsolatrendszere mellett fontos szerepet vállal a hazai kulturális és társadalmi párbeszédben is, rendszeresen szervez konferenciákat, előadásokat és lelkigyakorlatokat, amelyek a teológia, a kultúra és a társadalmi felelősség kérdéseit kapcsolják össze.

A Főiskola kapcsolatai nemcsak szakmai szinten értelmezendők, hanem **lelki és közösségi dimenzióban** is. A Sapientia számára a kapcsolatépítés nem pusztán hálózatosodás, hanem az **együttgondolkodás és közös imádság tere**. Egy-egy közös projekt vagy rendezvény így nem csupán szakmai esemény, hanem az intézmény missziójának folytatása is.

A jövőre nézve a Főiskola célja, hogy ezeket az együttműködéseket még tudatosabban ápolja, különösen az egyházi fenntartású intézményekkel való partnerségben, és fokozatosan erősítse jelenlétét a nemzetközi tudományos és spirituális életben.

V. OKTATÁSI TEVÉKENYSÉG

A Főiskola küldetése, hogy a szerzetesi közösségek számára nyújtott teológiai képzésen túl olyan szakembereket képezzen, akik az egyházi, szociális és nevelési intézményrendszerben, valamint a lelki kísérés és közösségépítés területén hivatottak szolgálni. A főiskola képzési kínálata a teológia, a pasztorális tanácsadás és a pedagógia integrációjára épül, amely az egyház társadalmi tanítását és a modern ember életkérdéseit egyaránt figyelembe veszi. A képzés célja, hogy a hallgatók szakmai felkészültségük mellett az értékalapú gondolkodás és a személyes hitelesség mentén váljanak közösségeik meghatározó tagjaivá. Az oktató és kutatómunka mellett a Sapientia fontos küldetése a közösségépítés és a párbeszéd: olyan nyitott szellemi tér biztosítása, ahol a hit, a kultúra és a tudomány dialógusa termékenyen találkozhat.

V.1. Képzési szerkezet és szakmai profil

A Sapientia képzési szerkezete a teológiai, filozófiai és pasztorális tanulmányok területére összpontosít. Az intézmény alapvető célja, hogy olyan hallgatókat képezzen, akik a keresztény hit fényében képesek az emberi élet kérdéseire reflektálni, és tudásukat az Egyház, valamint a társadalom szolgálatába állítani.

A Sapientia képzési portfóliója nem tömegképzésre épül. Kis léptéke lehetővé teszi, hogy az oktatás személyes, párbeszédalapú és formációs jellegű maradjon. A hallgatók a tanulás során nem csupán tudást szereznek, hanem fokozatosan részévé válnak egy spirituális, intellektuális és közösségi térnek, ahol a hit, az értelem és a szolgálat egységbe rendeződik.

A képzési portfólió magját az alábbi programok alkotják:

- **Hittudományi képzés** – teológiai és filozófiai alapozás, a keresztény teológia klasszikus és kortárs megközelítéseiinek megismertetésével;
- **Kateketikai és pasztorális modulok** – a Katolikus Egyház kateketikai és pasztorális alaptevékenységének ellátására való felkészítés és hivatástisztázás támogatása;
- **Kiegészítő teológiai képzés** – a teológia alapjai iránt érdeklődő felnőtt, világi hallgatók számára;
- **Pedagógiai modul** – a katolikus tanítás hiteles átadásához és képviseléséhez szükséges megfelelő módszerek, valamint megismertetése és integrálása, valamint alkalmazásuk aktuális kérdéseinek tárgyalása;
- **Segítő szakembereket képző kurzusok** – az élethosszig tartó tanulás, a lelki megújulás és a szakmai fejlődés támogatása.

A Sapientia oktatási szemlélete a teológiát nem elszigetelt diszciplínaként, hanem az emberi tapasztalat egészét átfogó tudományként értelmezi. A filozófia, a vallásszociológia, a pedagógia, a pszichológia és a kommunikáció tudományterületei szervesen kapcsolódnak a teológiai tanulmányokhoz, így a hallgatók komplex, interdiszciplináris ismeretekre tehetnek szert. Az oktatás célja, hogy a teológiai tudás az emberi és társadalmi valóság értelmezéséhez is kapaszkodót adjon, ezáltal a Sapientia valódi hidat képezzen hit és tudás, elmélet és gyakorlat között.

A főiskola stratégiájában kiemelt helyet foglal el:

- a **teológusképzés**, amely a társadalom lelki és szellemi egészségét szolgálja;
- a **katekéta-lelkipásztori munkatárs képzés**, amely célja a lelkipásztori és oktatói szolgálatra való felkészítés, különös tekintettel az egyház és a közösség kapcsolatára;
- a **pedagógusképzés**, amely a szerzetesi nevelés hagyományait viszi tovább, és a teológiai és nevelési területeken biztosít alapozó tudást;
- a **pasztorális tanácsadó (lelkigondozó) képzés**, amely a szociális intézményrendszerben is elismert végzettséget ad (1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet alapján);
- a **gyermek- és ifjúságvédelmi képzés**, amely proszociális értékrendű és problémaérzékeny, gyermekekkel, ifjakkal és családjukkal foglalkozó segítő szakembereket képez;
- a **szupervizor, művészetterápia és meseterápia képzés** a segítő szakmákban, illetve a pedagógusi pályán dolgozó személyek továbbképzési, fejlesztési igényeit veszi figyelembe. Ezek a képzések különösen is reflektálnak a jelenlegi feszült társadalmi, közéleti állapotokra és a magyar társadalom ezekből fakadó mentális helyzetére.

A Főiskola első egyházon és teológián kívül mutató képzései a **Gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó**, a **Keresztény társadalmi elvek a gazdaságban**, valamint a **Roma társadalmi ismeretek** képzés volt. E két utóbbi szerepe az elmúlt években átalakult. A Főiskola 2024-ben a társadalmi igények és a hallgatói jelentkezési adatok alapján úgy döntött, hogy a korábbi szakirányú továbbképzést felnőttképzési keretek között folytatja. Több év tapasztalata azt mutatta, hogy a 2, illetve 4 féléves képzések iránt a hallgatói igény egyre csökkent, ugyanakkor az egyházi és világi szervezetek részéről továbbra is jelentős érdeklődés mutatkozott egy rövidebb, gyakorlatiasabb képzés iránt.

A Főiskola ezért 2024-től a Keresztény társadalmi elvek a gazdaságban képzést rugalmas, moduláris felépítésben felnőttképzési programként tervezi újraindítani. Ez várhatóan jobban illeszkedik az élethosszig tartó tanulás, a munka melletti tanulás és a kompetenciafejlesztés igényeihez.

A Roma társadalmi ismeretek képzés pedig 2025 ősze óta a curriculum szakmai anyagára épülő pedagógus-továbbképzéssé és felnőttképzéssé alakult át szakmai partnerek bevonásával a hallgatói és társadalmi igényekre reagálva.

A két program továbbra is fontos része a Sapientia társadalmi és gazdasági kérdések iránti érzékenyítő küldetésének, ugyanakkor az új forma nagyobb rugalmasságot és szélesebb célcsoportot tesz lehetővé.

A Főiskola képzési struktúrájának egyik legjelentősebb, 2022 után megjelent fejlesztése az, hogy a segítő szakmai végzettséget nyújtó képzések számára új tanszéket, illetve intézetet hozott létre (Spirituális Teológia és Lelkigondozás Tanszék és Innováció és Hálózatok Intézet). Ez az intézeti struktúra az elmúlt két évben a Sapientia egyik új szakmai pillérévé vált.

A tréner-, coach-, mentálhigiénés és szervezetfejlesztő képzések iránti társadalmi és egyházi igény erőteljesen növekedett, amelyre a Főiskola rugalmasan reagált.

2023–2024 között a posztgraduális képzések hallgatói létszáma jelentős részben ezekre a programokra koncentrálódott, így a szakirányú továbbképzési hallgatók többsége ma már az Innováció és Hálózatok Intézetéhez tartozó képzésekben tanul.

Ezek a képzések – különösen a szupervizor, a művészetterapeuta és a meseterapeuta képzés a lelkipáter – pasztorális tanácsadás és szervezetfejlesztés mesterképzéssel együtt – a Sapientia professzionális szolgáltató jellegét erősítik az egyházi és a szociális szektor felé.

A két új oktatási szervezeti egység tevékenysége új szakmai dimenziót ad a Főiskolának: összekapcsolja a teológiai–lelki képzést a pszichológiai, szervezetfejlesztési és segítőszakmai kompetenciák fejlesztésével. Ez a portfólió ma már meghatározó hallgatói vonzerőt jelent, és illeszkedik az egyházi és társadalmi intézményrendszer megújuló igényeihez.

A gyermekvédelem területe már húsz évvel ezelőtt is, de az utóbbi időben újult erővel kiemelt fókuszterület lett a társadalom, az egyházak és így a Sapientia számára.

Az egyházi és világi intézményrendszerben, a köznevelési és szociális szektorban is jelentősen megnőtt az igény olyan szakemberek iránt, akik képesek a gyermekvédelmi, családsegítő és ifjúságvédelmi feladatok ellátására, illetve ezek koordinálására. A Főiskola erre az igényre válaszolva a 2008-ban indította el a Gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó, illetve 2015-ben a Család-, gyermek- és ifjúságvédő szakpedagógus szakirányú továbbképzést.

Ezek a programok rövid idő alatt jelentős hallgatói érdeklődést váltottak ki, és ma már a szakirányú továbbképzési portfólió egyik legdinamikusabban növekvő területét jelentik. Ugyanakkor ez a gyermekvédelmi szakmai kompetencia és tudás más, oktatási, nevelési és pasztorális területen és intézményekben dolgozó szakemberek számára is nélkülözhetetlen. Ezért a Főiskola a szélesebb érdeklődésnek eleget téve a római Gregoriana Egyetemmel együttműködésben két pedagógus-továbbképzést és felnőttképzést dolgozott ki és akkreditált. A gyermekvédelmi képzések kapcsolódnak az egyházi fenntartók felől érkező elvárásokhoz, valamint az országos gyermekvédelmi rendszer aktuális kihívásaihoz, így a következő években a Sapientia stratégiai kínálati elemévé válhatnak.

A Sapientia képzési szerkezetének fejlesztési irányai a 2025–2030 közötti időszakban:

- a meglévő teológiai és pasztorális programok **minőségi korszerűsítése**,
- **új, rövidebb és rugalmas** továbbképzések bevezetése, különösen a világi hallgatók és egyházi munkatársak számára,
- a **digitális tanulási formák** és blended oktatás fokozatos, arányos integrálása,
- a **nemzetközi kapcsolódások erősítése** a katolikus felsőoktatás európai hálózataiban.

A Sapientia jövőképe szerint az oktatás nem csupán tudásátadás, hanem az élet bölcsességének közvetítése.

V.1.1. Képzési kínálat és oktatási együttműködések

A Sapientia hallgatói bázisának sajátossága, hogy nem elsősorban a közvetlenül érettségizett korosztályból kerül ki. A teológiai és a katekéta–lelkipásztori képzés nagyrészt olyan hallgatókat vonz, akik már rendelkeznek előzetes tanulmányokkal, élettapasztalattal vagy

hivatástudattal. A főiskolai közösséget így döntően a 30 év feletti korosztály alkotja, akik közül sokan másoddiplomásként vagy a munka világából érkezve keresnek új szakmai irányt és lelki elmélyülést. A hallgatói összetétel ebből következően kiegyensúlyozott, érett és elkötelezettebb.

			Tagozat		
			nappali	esti	levelező
alapszak		Katekéta – lelkipásztori munkatárs	x	x	
mesterszak	osztatlan	Teológia	x		
		Hittanár-nevelőtanár	x	x	
		Hittanár-nevelőtanár – közismereti tanár	x		
	osztott	Hittanár-nevelőtanár		x	
		Pasztorális tanácsadás- és szervezetfejlesztés		x	
szakirányú továbbképzések		Antalfai fejlesztő művészetterapeuta			x
		Antalfai személyiségfejlesztő és értékörző meseterápia			x
		Család-, gyermek- és ifjúságvédő szakpedagógus		x	
		Gyermek- és ifjúságvédelmi tanácsadó		x	
		Szupervizor			x
		Vallásismeret		x	
részismereti képzés		Teológiai felkészítő modul		x	

A Főiskola képzési kínálata.

Ahogy a következő táblázat mutatja, a nappali, esti és levelező tagozaton tanuló hallgatók aránya évek óta kiegyensúlyozott.

Ez a stabilitás a Főiskola rugalmas képzési rendszerének, a munkarendekhez igazodó oktatásszervezésnek, valamint a felnőttképzési igényekhez való tudatos alkalmazkodásnak köszönhető.

Tagozat	2023	2024	2025
Nappali	34,5%	23%	23%
Esti	50,5%	46%	43,5%
Levelező	15%	31%	33,5%

A tagozatok hallgatói arányai (2023–2025) az október 15-i statisztikai adatok alapján

A hitéleti képzési területen az elmúlt öt évben az intézmény volumene stabilan alakult. A Főiskola e területen továbbra is a magyar katolikus felsőoktatás meghatározó szereplője.

A Sapientia nem törekszik tömegképzésre, hanem **hivatásalapú, személyes és közösségi formációt** biztosít hallgatói számára. Célja, hogy a képzéseket olyan területeken kínálja, ahol a teológiai tudás, a lelkipásztori készségek és a pedagógiai elhivatottság találkoznak. Ez a szemlélet az intézményt a magyar egyházi felsőoktatás különleges, minőségi műhelyévé teszi.

A középfokú oktatási intézményekkel való szakmai kapcsolatrendszer kétirányú. Egyrészt **a hallgatók gyakorlati képzésének tereit** biztosítják, másrészt **a Főiskola merítési bázisát** jelentik.

Ennek érdekében a Sapientia több gyakorlóiskolai együttműködési megállapodást kötött, elsősorban szerzetesi fenntartású katolikus középiskolákkal az ország különböző térségeiben. Ezek a kapcsolatok nemcsak a tanárképzés és a gyakorlati oktatás színvonalát erősítik, hanem az egyházi oktatási hálózat megújulását is elősegítik.

A Főiskola továbbképzési lehetőségeket is kínál a gyakorlóiskolák pedagógusainak, sok esetben kedvezményes feltételekkel, ezzel is segítve a **szakmai bázisok** fenntartását és fejlesztését.

Ez a partnerségi szemlélet az elméleti és gyakorlati képzés közötti kapcsolatot élővé, kölcsönössé és értékközpontúvá teszi.

V.2. Hallgatói létszám, beiskolázás és lemorzsolódás

A Sapientia hallgatói bázisának sajátossága, hogy nem elsősorban a közvetlenül érettségizett korosztályból kerül ki. A teológia és a katekéta – lelkipásztori munkatárs képzés olyan hallgatókat vonz, akik már rendelkeznek előzetes tanulmányokkal, élettapasztalattal vagy hivatástudattal.

A főiskolai közösséget így döntően a 30 év feletti korosztály alkotja, akik közül sokan másoddiplomásként vagy a munka világából érkezve keresnek új szakmai irányt és lelki elmélyülést.

Kor	2022	2023	2024	2025
18-25 éves	25,9%	26,7%	19,8%	19%
26-29 éves	13,3%	13,2%	11,7%	11%
30-34 éves	11,6%	9,3%	9,2%	10,6%
35-39 éves	9%	5,7%	7,3%	8,5%
legalább 40 éves	40,2%	45,1%	52%	50,9%

Korosztályok képzésben való részvételi aránya a Sapientia Főiskolán (2021–2025) az október 15-i statisztikai adatok alapján

A hallgatói összetétel ebből következően kiegyensúlyozott, érett és elkötelezett. A nappali és az esti/levelező tagozatos hallgatók aránya megközelítőleg **egy a háromhoz**, ami jól tükrözi a Főiskola **rugalmas képzési karakterét**, valamint az oktatás személyre szabott, élethelyzetekhez igazított szerkezetét.

A hallgatói előrehaladás, valamint az átlagos tanulmányi idő nem tér el jelentősen a tanulmányokhoz rendelt képzési időtől. Előfordul a hallgatói jogviszony szüneteltetése, illetve végleges lemorzsolódás, de ezek aránya nem számottevő. A legváltozatosabb kép az osztatlan tanári mesterképzéseken figyelhető meg, míg a rövid, 2–3 féléves programokon – például az egyszakos, második szakképzettséget nyújtó tanárképzéseken és a részismereti képzéseken – szinte valamennyi hallgató az előírt időn belül eljut az abszolutórium megszerzéséig vagy a szak teljes befejezéséig.

A lemorzsolódás alacsony aránya a Főiskola személyes oktatási modelljének is köszönhető. Az alacsony hallgatói létszám lehetővé teszi a tanulmányi előrehaladás egyéni nyomon követését és támogatását, így az oktatók, mentorok és tanulmányi munkatársak közvetlenül tudják segíteni a hallgatókat. Tapasztalható továbbá, hogy a rövid képzések esetében általában is csekély a lemorzsolódás, és nem meglepő módon a nappali tagozaton tanulók körében a legkisebb.

A teljes hallgatói létszám tekintetében a lemorzsolódás mértékének alakulása:

2023	2024	2025
6%	7%	3,5%

A Főiskola képzései **az élethosszig tartó tanulás** elvét követik. Az előképzettséget nem igénylő szakokra is jellemző, hogy sokan már szakmai tapasztalattal rendelkeznek, és a továbbtanulást az önfejlesztés, a hivatásbeli elmélyülés vagy a pályamódosítás lehetőségeként értelmezik.

A részidejű képzések iránti kereslet országosan kiterjedt: az elmúlt évek adatai szerint a Sapientia hallgatói az ország valamennyi megyéjéből érkeznek. Ez a széles merítési bázis jól mutatja, hogy a Főiskola valóban országos jelentőségű szerepet tölt be az egyházi felsőoktatásban, és képzései olyan szellemi és lelki központként működnek, amely túlmutat a földrajzi határokon és a hagyományos oktatási formák keretein.

Vármegye	Hallgató	Vármegye	Hallgató
Bács-Kiskun	3,30%	Jász-Nagykun-Szolnok	1,30%
Baranya	1,60%	Komárom-Esztergom	2,60%
Békés	0,60%	Nógrád	0,90%
Borsod-Abaúj-Zemplén	2,90%	Pest	26,80%
Budapest	38,90%	Somogy	2,90%
Csongrád-Csanád	1,30%	Szabolcs-Szatmár-Bereg	1,30%
Fejér	2,30%	Tolna	0,70%
Győr-Moson-Sopron	42,50%	Vas	0,90%
Hajdú-Bihar	1,30%	Veszprém	2,30%
Heves	1,90%	Zala	1,30%

A hallgatók megyék szerinti eloszlása 2025. október 15-i statisztikai adatok szerint

V.3. Diplomák értéke és foglalkoztatási perspektívák

A Főiskola által képzett és kibocsátott hallgatók diplomájának értékét különösen növeli, hogy a teológiai és hitéleti képzésben részt vevők elsődleges munkaerőpiaca maga az Egyház.

Az előregedő és fogyatkozó papság, valamint a szerzetesrendek csökkenő létszáma következtében az Egyház már nem képes kizárólag papokkal és szerzetesekkel ellátni mindazokat a feladatokat, amelyekre a társadalomban növekvő igény mutatkozik.

Ezzel párhuzamosan egyre nagyobb szükség van jól képzett, hivatástudatos világi szakemberekre, akik az egyházi élet különböző területein – a lelkipásztori, katechetikai, oktatási, kulturális és szociális szolgálatokban – képesek hitelesen és felelősségteljesen helytállni.

A Sapientia diplomásai jellemzően tudatosan törekednek a „több lábon állásra”, vagyis arra, hogy más területeken is szerezzenek végzettséget, és ezzel bővítsék szakmai mozgásterüket. Ezáltal diplomáik értéke nem csupán megmarad, hanem a további végzettségek birtokában növekszik is: sokoldalúbb, komplexebb tudású munkatársakká válnak, akik a munkaerőpiacon is jobban érvényesülnek. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a Sapientia-n végzettek közül többen másoddiplomát szereznek, tanárképzésben, pedagógiai, pasztorális vagy társadalomtudományi területeken folytatják tanulmányaikat.

A papi és szerzetesi hivatások számának csökkenése Magyarországon az elmúlt évtizedekben folyamatos tendenciát mutat. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia adatai szerint 2023-ban a magyar egyházmegyékben **az aktív egyházmegyes papok száma folyamatosan csökken.**

A szerzetesrendek taglétszáma szintén csökkenést mutat, miközben az egyházi szolgálatok iránti igény nem mérséklődik, sőt, a világi hívek aktív részvételét igénylő, új lelkipásztori formák terjednek.

E változások erősítik a Sapientia által képzett, hitéleti és világi képzettséggel egyaránt rendelkező szakemberek iránti keresletet.

A vallási életben és az oktatásban megfigyelhető tendencia, hogy a közösségek egyre inkább igénylik az olyan hiteles, emberközeli vezetőket, akik a teológiai tudást és a gyakorlati életismeretet képesek egységbe rendezni.

A Sapientia ezt a küldetést támogatja képzéseivel, diplomái egyszerre biztosítanak szakmai kompetenciát és spirituális alapot, ami az egyházi és a civil szférában egyaránt érték.

Tekintettel arra, hogy az intézmény tanárképzései az elmúlt években erősödtek és sokszínűbbé váltak, a jövőben kiemelt cél a **pályakövetés rendszerének fejlesztése.**

A végzett hallgatók szakmai útjának és elhelyezkedésének nyomon követése segíti a Főiskolát abban, hogy a képzési tartalmakat még jobban igazítsa a társadalmi igényekhez és az egyházi szolgálat valós szükségleteihez.

A Sapientia jövőképe e téren is világos: olyan diplomás szakembereket képezni, akik az Egyház és a társadalom határterületein szolgálva hidat képeznek hit és tudás, hivatás és élet között. A Sapientia számára a diploma nem csupán végzettség, hanem küldetés: felelősség és szolgálat egyszerre.

V.4. Oktatói közösség és utánpótlás

A Sapientia oktatói kara a magyar egyházi felsőoktatás egyik legelkötelezettebb közössége. A Főiskola oktatóinak jelentős része szerzetesi vagy papi hivatásban él, de egyre több világi oktató is részt vesz a munkában, hozzájárulva az intellektuális sokszínűséghez és a párbeszédkultúrához.

Az oktatói létszám: **99** fő, ebből **33** főállású, **9** részmunkaidős és **57** meghívott előadó.

A Sapientia oktatói közösségének legfőbb jellemzői:

- erős **szakmai és spirituális elhivatottság**,
- a hallgatók személyes kísérése,
- az **interdiszciplináris szemlélet** jelenléte,
- és a **bencés–ferences–piarista** hagyományra épülő együttműködés.

	az összes oktatót tekintve	csak teljes és részmunkaidős oktatókat tekintve
Egy oktatóra jutó beiratkozott hallgatók száma	3	7,3
Minősített oktatók aránya az összes oktatóhoz képest	36,4%	58,7%
Főállású oktatók aránya	33%	71,7%
Főiskolán meghirdetett tanegységek (kurzusok) átlagos hallgatói létszáma	12	
Egy oktatóra jutó átlagos heti tanóraszám	5	

Oktatói mutatók a 2025. október 15-i statisztikai adatok alapján

Életkor	Összes	Minősített	Életkor	Összes	Minősített
<25	0	0	45-49	5	3
25-29	0	0	50-54	13	11
30-34	1	0	55-59	6	4
35-39	1	1	60-64	8	5
40-44	2	0	>65	6	3

Teljes munkaidőben foglalkoztatott oktatók/kutatók életkori megoszlása 2025. október 15-i statisztikai adatok alapján

Az elmúlt években egyértelmű elmozdulás történt a **stabil oktatói kör kialakításának irányába**, amely biztosítja az oktatás folytonosságát és erősíti a minőségi munkát. A megbízással foglalkoztatott oktatók aránya ugyanakkor még mindig viszonylag magas, ami a Sapientia kis méretéből és specializált képzési profiljából következik. A megbízott oktatók leterheltsége kisebb, feladatuk elsősorban speciális kurzusok, gyakorlati modulok megtartása. Ebből adódóan a főállású oktatók munkaterhelése az átlagban kimutatottnál magasabb.

Az oktatói munka teljes terhelésének értékelésekor a kimutatások csak a megtartott tanítási órákat tartalmazzák; a **konzultációs és mentori tevékenység**, amely az oktatói munka jelentős részét teszi ki, ebben nem jelenik meg, noha meghatározó eleme a Sapientia oktatási kultúrájának.

Az utánpótlás kérdése ugyanakkor a következő időszak egyik legfontosabb kihívása. A teológiai felsőoktatás országos szinten is az oktatói generációváltás időszakát éli, és a Sapientia számára is feladat a fiatal oktatók bevonása – különösen azoké, akik egyszerre rendelkeznek tudományos kompetenciával és lelkipásztori tapasztalattal.

A Főiskola ennek érdekében:

- ösztönzi a doktorandusz hallgatók bevonását a tanításba,
- támogatja a fiatal szerzetesek és világi szakemberek tudományos előrehaladását,
- valamint erősíti a fenntartó rendek közötti szakmai mobilitást.

A Sapientia oktatói közössége így nem csupán tanít, hanem példát is mutat, a tudás és a hit egységét élő tanúságtételként közvetíti a hallgatók és a tágabb egyházi közösség felé.

V.5. Nemzetközi kapcsolatok és mobilitás

A Sapientia Főiskola egyik legfőbb stratégiai célja a nemzetköziesítés: nemzetközi stratégiája a kis méretből és sajátos képzési profilból fakadó adottságokat figyelembe véve épül. A Főiskola célja, hogy nemzetközi kapcsolatait a teológiai, pasztorális és pedagógiai képzésekhez illeszkedően, fokozatosan és fenntartható módon erősítse.

A Sapientia teológia szakja továbbra is a **római Szent Anzelm Egyetem Teológiai Fakultásához affiliált képzés**, amely az oktatás színvonalának és nemzetközi elfogadottságának egyik legfontosabb biztosítója.

Az affiliáció révén a legkiválóbb hallgatók számára lehetőség nyílik a római egyetem **teológiai baccalaureatusi fokozatának megszerzésére**, ami különösen azok számára előnyös, akik külföldön kívánják folytatni tanulmányaikat magasabb szintű teológiai képzésben.

Az affiliációt az **Apostoli Szentszék Nevelési Kongregációja 2021-ben újabb öt évre** megújította, ezzel is megerősítve a Sapientia és a római teológiai kar közötti szakmai bizalmat.

A Főiskola lekötelezett a nemzetközi mobilitás fejlesztésében, és ösztönzi hallgatóit, oktatóit és munkatársait, hogy éljenek a nemzetközi együttműködésekkel fakadó lehetőségekkel.

Ezek az együttműködések nemcsak a képzések minőségbiztosítását segítik, hanem a közös tudományos munka, konferenciák és oktatói tapasztalatcserék fórumai is. A Főiskola több európai és határon túli intézménnyel áll partnerségi kapcsolatban, amelyekkel a hallgatói, oktatói és személyzeti mobilitás folyamatosan erősödik

Európai egyetemek, amelyekkel a Főiskola jelenleg szerződésben áll:

- Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Pszichológia és Neveléstudományok Kar, Kolozsvár
- Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Római Katolikus Teológiai Kar, Kolozsvár

- Nagyszombati Egyetem Katolikus Teológiai Kara (Bratislava).
- Charles University in Prague – Catholic Theological Faculty
- Evangelische Hochschule Darmstadt
- Katholieke Universiteit Leuven, Belgium
- Katholisch-Theologische Privatuniversität, Linz
- Pontifical Gregorian University Institute of Anthropology, Róma
- Tbilisi Theological Academy and Seminary
- Universidad Católica Santa Teresa de Jesús de Ávila
- University of Fribourg

A **mobilitási programok** megvalósítása fokozatos, tekintettel a Főiskola hallgatóinak életkorára és tanulmányi élethelyzeteire. Az elmúlt években a kiépített nemzetközi kapcsolatok stabilizálódtak, a Covid-járvány utáni időszakban megnövekedett a mobilitási hajlandóság.

A legnagyobb értéket a külföldi teológiai karokkal való **szoros, személyes szakmai együttműködés** jelenti, amelyben az oktatók kölcsönösen megismerhetik és támogathatják egymás tudományos munkáját.

		2021	2022	2023	2024	2025
hallgatói	kimenő	1	1	11	3	1
	bejövő	1	0	3	4	1
oktatói	kimenő	3	14	18	14	13
	bejövő	0	3	2	3	7
személyzeti	kimenő	5	7	6	7	4
	bejövő	3	2	7	10	5

Kimenő és bejövő mobilitás alakulása (2021-2025)

A Főiskola jelenleg nem hirdet idegen nyelvű képzéseket, ugyanakkor hallgatói közösségének **mintegy 10%-a nem magyar állampolgár**. Ez elsősorban a **határon túli magyar hallgatók** és a **missziós szerzetesrendek** által Magyarországra küldött növendékek jelenlétének köszönhető.

A nemzetközi jelleg így nemcsak a partnerségekben, hanem a hallgatói összetételben is természetes módon jelen van. Partneregyetemekről, valamint a szerzetes tanárok **rendi kapcsolatrendszerén** keresztül érkező külföldi előadók rendszeresen tartanak vendégelőadásokat és kurzusokat a Sapientián – évente 4-6 alkalommal.

A Sapiencia nemzetközi jelenléte így fokozatosan, de biztosan erősödik. Célja, hogy továbbra is kis, személyes kapcsolatokra épülő intézményként maradjon jelen a nemzetközi teológiai felsőoktatás térképén, ahol az együttműködés alapja a közös hit, a tudományos párbeszéd és a kultúrák közötti kölcsönös tisztelet.

V.6. Tanulási környezet és hallgatói támogatás

Az intézmény alapításakor a stratégiai célkitűzések között szerepelt az **egységes szakkönyvtár kialakítása**. Ez a cél maradéktalanul megvalósult: kiépült egy **nyilvános (nem kölcsönző) könyvtár**, amelynek állománya folyamatosan bővül. A Magyar Tudományos Művek Tárához (a továbbiakban: MTMT) való csatlakozás révén az egyéni és intézményi kutatási tevékenység nyomon követhetővé és mérhetővé vált, ami a Sapientia számára fontos lépés volt az **intézményi kutatásszervezés professzionalizálása** felé. A tudományos életbe való aktív bekapcsolódás alapfeltételének tekintettük az MTMT-tagságot, amely ma már a kutatói munka átláthatóságát és elismertségét is biztosítja.

A főiskola könyvtára több mint 70 ezer kötet könyvet és 17 ezer kötet folyóiratot kínál helyben használatra. az elmúlt időszakban **évente átlagosan 1000 kötettel** bővült, a **beiratkozott olvasók száma közel egyharmadával nőtt**, jelenleg eléri a **850 főt**. Mivel könyvtárunk **nyilvános könyvtárként** működik, így nemcsak a hallgatók és oktatók számára hozzáférhető, hanem a tágabb szakmai és vallási közösség számára is.

A beiratkozott olvasók mintegy **25%-a külsős felhasználó**, ami jól mutatja a Sapientia tudományos és kulturális nyitottságát.

A képzési kínálat és a kutatási irányok bővüléséhez igazodva a könyvtár **gyűjtőkörét is kiterjesztette**, a teológiai és filozófiai szakirodalom mellett egyre jelentősebb arányban szerepelnek a **pedagógia**, a **szociológia**, a **pszichológia** és a **vallástudomány** témakörei. A könyvtár a nyomtatott állomány mellett a főiskolával jogviszonnyal rendelkezők számára online adatbázisokhoz és digitális gyűjteményekhez is hozzáférést biztosít.

Ezzel a Sapientia könyvtára a magyar teológiai felsőoktatás egyik sokoldalú, interdiszciplináris gyűjteményévé vált, amely 2018-ban és 2024-ben is **Minősített Könyvtár** címet nyert.

A Főiskola **tanulási környezete** egyszerre intellektuális és spirituális tér. Az oktatás a teológiai és filozófiai alapon túl a **közösségi élet**, a **személyes növekedés** és a **lelki kísérés** keretei között zajlik. A **Budapest belvárosában** található főépületben tantermek, könyvtár, kápolna és közösségi terek biztosítják a tanulás és a lelki élet harmóniáját.

A **digitális tanulási környezet** fejlesztése az elmúlt években, már a 2020-as pandémia előtt **kiemelt stratégiai prioritás** volt. Az oktatásban egyre nagyobb szerepet kapnak az **online kurzusok**, a **Moodle** és **Microsoft Teams** alapú tanulási felületek, valamint a digitális tananyagok. E fejlesztések célja nem a személyes oktatás kiváltása, hanem annak kiegészítése, a rugalmasság, az elérhetőség és az élethosszig tartó tanulás támogatása érdekében.

A **hallgatói támogatási rendszer** a Sapientian komplex, a személyes és szakmai fejlődést egyaránt szolgáló elemekből épül fel:

- tanulmányi és lelki mentorálás,
- ösztöndíj-lehetőségek,
- rendszeres lelkigyakorlatok és közösségi események,
- valamint személyre szabott tanulmányi tanácsadás.

A Sapientia hallgatói közössége a „kis közösség előnyeit” hordozza, minden hallgató ismeri oktatóit, a diákok véleménye a döntéshozatalban is érvényesül, és a tanulmányi életet áthatja a kölcsönös figyelem, a hiteles párbeszéd és az elfogadó légkör.

A Főiskola célja, hogy **tovább fejlessze tanulási környezetét**, különös tekintettel az alábbi területekre:

- a könyvtári szolgáltatások modernizálása,
- a digitális infrastruktúra bővítése,
- valamint a hallgatói közösségi terek korszerűsítése és megújítása.

A Sapientia számára a tanulási tér nem csupán fizikai hely, hanem **lelki otthon** is, ahol a tudás, az ima és az emberi kapcsolat egységben formálja a közösséget.

V.7. Az oktatás fejlesztése

A Sapientia célja egy **rugalmas és tágas képzési portfólió** kialakítása, amely a teológiai hagyományból kiindulva korszerű tartalmi és módszertani megoldásokkal szolgálja az Egyház és a társadalom igényeit. A fejlesztések a **digitális készségek**, a **kulcskompetenciák** és a **környezeti–gazdasági–társadalmi** kihívásokra reflektáló modulok arányos beépítésével valósulnak meg. A hangsúly végig a **hallgatóközpontú tanulásszervezésen**, a **gyakorlatközeliségen**, valamint a **teológiai és pedagógiai minőség** biztosításán van.

Kínálatbővítés

A portfólióbővítés kettős irányban történik: a meglévő programok **tartalmi és módszertani korszerűsítése**, új programok és **rugalmas tanulási formák** megnyitása.

A tanárképzés kínálatának bővítése

A Sapientia a tanárképzésben **intézményközi együttműködések**re épít. Kiemelt partner az **Eötvös Loránd Tudományegyetem Tanárképző Központ**. A közös munka során egyeztetés zajlik a szakpárok fejlesztéséről, a **kiscsoportos, gyakorlatorientált** kurzusok megvalósítási elveiről és lehetőségeiről, a **tutorális támogatás** és személyes kísérés kérdéseiről, az **interdiszciplináris metszéspontok** tudatos feldolgozásáról. A megvalósítás fokozatos, a szakmai és minőségbiztosítási feltételek teljesítéséhez igazítva.

Új mesterképzés indítása

A meglévő **Hittanár–nevelőtanár** mesterszak mellé – a teológiai és pasztorális gyakorlat igényeire reagálva – egy új MA-program előkészítése zajlik két belső szakmai iránnyal:

- **mentálhigiénés szemléletű kísérés,**
- **szervezetfejlesztés és egyházi szervezetek kísérése.**

Az új szak az **egyházi, oktatási, szociális intézményrendszer** humán erőforrását erősíti. A módszertani fejlesztés célja a **személyre szabhatóság**, a **blended** forma és a **kompetenciaalapú kimenetek** megerősítése.

Közös modulok kidolgozása

A Sapientia **közös modulokat** fejleszt és hirdet más felsőoktatási intézményekkel – a modulok a partnerintézmények hallgatói számára is nyitottak. A közös modulokhoz **átjárható kreditelszámolás**, egyeztetett **tanulási eredmények**, és összehangolt **minőségbiztosítás** társul.

Szakirányú továbbképzések bővítése

A szakirányú továbbképzések iránti igény fennáll, ugyanakkor a résztvevők jelentős része **támogatásra szorul**. A Sapientia az utóbbi években egyrészt a meglévő kínálatot bővítette (pl. művészetterapeuta és meseterapeuta képzés, szupervizor képzés, vallástudományi képzés), másrészt új programokat készít elő, köztük:

- **Vezetőképzés** – köznevelési és szociális intézmények vezetői számára, egyházi fenntartói környezetre szabva.

A hozzáférést **ösztöndíj- és támogatási** megoldások feltérképezése, illetve partnerségek segítik.

Mikrotanúsítványok

A Sapientia a **mikrotanúsítványos** modulokkal a sajátos intézményi tudást **rugalmas formában** is elérhetővé teszi belső és külső hallgatók számára. A modulok a hitéleti területhez kapcsolódó **részkompetenciák** fejlesztését célozzák, **tanúsítvánnyal** zárulnak, és **stackelhetők** (nagyobb képesítés felé gyűjthetők).

Felnőttképzések fejlesztése

A főiskola rövid ciklusú, **20–120 órás** (tartományként jelzett) programokat kínál **együttműködésben** más felsőoktatási intézményekkel és önállóan, különösen a szerzetesrendek és fenntartott intézményeik igényeire reagálva. Módszertan: **digitális és blended** megoldások, **szabadegyetemi** előadások, műhelyek, egészen az **akkreditált** formáig.

Lehetséges partnerségek és fókuszok:

- **gyermekvédelem az Egyházban** – együttműködés a Gregoriana Pápai Egyetemmel (Róma);
- **emberi méltóság alapképzés** – együttműködés a Magyarországi Szerzeteselőjárók Konferenciáinak Irodájával;
- **teremtésvédelem** – együttműködés a Naphimnusz Műhellyel;
- **hátrányos helyzetű és cigány/roma gyermekek oktatására, nevelésére felkészítő szakmai személyiségfejlesztő és módszertani képzés** – együttműködés a Boldog Ceferino Intézettel;
- **keresztény antropológia** – családi életre nevelés; női/férfi spiritualitás.

Pedagógus-továbbképzések

A szerzetesi fenntartásban működő iskolák pedagógusai számára új továbbképzések indulnak:

- **katekézis** speciális törődést igénylő gyermekeknek;
- **élménypedagógia**;

- **többszörös intelligenciára** épülő hit- és erkölcstan;
- **bibliai szerepjáték**-vezetés;
- nevelés **irodalomterápiás eszközökkel**;
- **zarándoktábor**-vezetés;

V.8. Módszertan fejlesztése

Módszertani keretek megteremtése

Tudatos módszertani fejlesztés indul annak érdekében, hogy a képzések céljaihoz és célcsoportjaihoz **legjobban illeszkedő** megoldások álljanak rendelkezésre: **kiscsoportos** tanulás, **blended learning**, **támogatott önálló tanulás**, **hibrid** és **online** oktatás. A fejlesztés része az oktatók **pedagógiai-didaktikai** támogatása.

Blended learning feltételeinek kiépítése

A Sapiencia a blended formát az **esti/levelező** képzéseknél, továbbá a **szakirányú továbbképzéseknél**, **pedagógus- továbbképzéseknél** és **felnőttképzéseknél**, illetve a **mikrokrediteknél** és kiválasztott **mesterképzéseknél** vezeti be.

Cél: a Kárpát-medence egészéről **elérhető tananyagok**, a személyes találkozások **tömbösítése**, és a **rugalmas tanulási utak** biztosítása.

Digitális tananyagfejlesztés és oktatói felkészítés

A digitális tananyagfejlesztés a **tanulási eredményekhez** igazodik, a minőségbiztosítást **tematikus sablonok**, **peer review** és **pilot-kurzusok** támogatják. Az oktatók számára rendszeres **módszertani műhelyek** és **tutortréningek** biztosítják a fenntartható működést.

V.9. Hallgatóközpontú oktatás- és tanulásszervezés

Kimenetorientált tervezés és validáció

Az oktatásfejlesztés középpontjában a **tanulási eredmények** állnak, a képzések és modulok **kimeneti kompetenciákra** épülnek, és biztosítják a **nem formális és informális tanulás validációját** (RPL). A kurzusleírások és értékelések ehhez igazodnak.

Személyes támogatás és csoportos tanulás

Erősödik a **személyes kísérés** (mentorálás, tutori rendszer) és a **közösségi tanulás** (tanulókörök, műhelyek). A kurzusokban nagyobb hangsúlyt kap a **gyakorlatközeli**, együttműködésen alapuló munka, és a **kutatási eredmények** beépítése.

Tanulmányi ügyintézés korszerűsítése

A tanulmányi és gyakorlatszervezési folyamatok **szolgáltatói szemléletű** korszerűsítést kapnak: **átlátható eljárások**, **digitális ügyintézés**, és **rendszeres adatfigyelés/elemzés** támogatja a hallgatói előrehaladást és az intézményi döntéseket.

VI. KUTATÁSI ÉS TUDOMÁNYOS TEVÉKENYSÉG

VI.1. Kutatási területek és prioritások

A **Sapientia** kutatási tevékenysége a teológiai és filozófiai tudományok, valláspszichológia, pedagógia területén belül mozog, de sajátossága, hogy minden kutatási kezdeményezés szorosan kötődik a Főiskola szellemiségéhez, a **hit és értelem párbeszédének** kereséséhez, a **bölcsesség teológiájához** és az **emberi élet teológiai értelmezéséhez**.

A kutatások fő irányai a következők:

- **Biblikus és dogmatikai teológia** – az Írás teológiai értelmezése, a hitigazságok rendszeres vizsgálata, valamint a teológiai hagyomány kortárs reflexiója.
- **Szociáletika és keresztény társadalmi elvek** – az emberi felelősség, a közjó és a társadalmi igazságosság keresztény értelmezése, különös tekintettel a szegénység, a környezeti felelősség és a technológiai fejlődés etikai dimenzióira.
- **Lelkipásztori és spirituális teológia** – a hivatás, a közösségi élet és a lelki kísérés teológiai megalapozása, valamint a szerzetesi életforma spirituális tapasztalatának kutatása.
- **Neveléstudomány és teológiai antropológia** – az ember formálódásának, a nevelés és a hit átadásának kutatása, a piarista és ferences pedagógiai örökség szellemében.
- **Valláspedagógia és pasztorálszociológia** – a vallás továbbadásának folyamatai, módszerei, szereplői és színterei elemzése, valamint a vallás intézményes dimenziójának és annak társadalmi viszonyrendszerének vizsgálata.
- Mindezekhez kapcsolódik még a **morális, egyháztörténelem és egyházjog** is.

E kutatási irányok nem elvont tudományos területek, hanem a Főiskola **életéből fakadó kérdések**. A Sapientia oktatói a kutatást nem a tanítástól elkülönülten, hanem annak természetes meghosszabbításaként végzik.

A 2025–2030 közötti időszakban a Főiskola három kutatási prioritást tűz ki:

- **az emberi méltóság teológiája** (a mai etikai és bioetikai kihívások fényében),
- **a szerzetesi hivatás és közösségi élet teológiája,**
- **a hit és a tudomány dialógusa** a modern társadalom kontextusában.

A Főiskola kutatási tevékenységét a **minőség, a relevancia és a közösségi hasznosság** jellemzi, a gondolatok mélysége adja értékét.

VI.2. Kutatási együttműködések és projektek

A Sapientia kutatási tevékenysége a közösségre épül. A Főiskola számára a tudományos munka nem elszigetelt egyéni teljesítmény, hanem a **közös gondolkodás és a hitből fakadó tudásmegosztás** tere. A kutatások jelentős része **hazai és nemzetközi együttműködésekben** valósul meg. A Főiskola rendszeres kapcsolatban áll:

- a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karával,
- a Babeş-Bolyai Tudományegyetemmel (Kolozsvár),

- a Gregoriana Egyetemmel (Róma),
- valamint több bencés, ferences és piarista kutatóintézettel.

A közös kutatások jellemző területei:

- a teológiai antropológia,
- a spiritualitás és hivatás témakörei,
- a keresztény nevelés elméleti alapjai,
- és a vallás és tudomány közötti párbeszéd.

A Főiskola több **hazai kutatási pályázatban és tematikus programban** is részt vett, különösen olyanokban, amelyek a vallás, a kultúra és a társadalmi felelősség kapcsolatát vizsgálják. Az oktatók rendszeresen publikálnak hazai és nemzetközi szakfolyóiratokban, szerkesztett kötetekben, jelentetnek meg monográfiákat, valamint gyakori résztvevői, illetve szervezői teológiai konferenciáknak.

A Sapientia jövőbeni célja a **kutatási partnerségek további bővítése**, különösen a szerzetesi hálózatokon belül. A Főiskola olyan tudományos közösség kíván lenni, amelyben a kutatás nem csupán intellektuális tevékenység, hanem **spirituális szolgálat** is – az igazság keresése Isten és az ember kapcsolatának fényében.

VI.3. Publikációs és tudományos aktivitás

A Sapientia oktatói és kutatói rendszeresen részt vesznek a hazai és nemzetközi tudományos életben. A publikációs tevékenység az utóbbi években erősödött az intézmény külön figyelmet fordít arra, hogy a teológiai és filozófiai tanulmányok mellett a spirituális és lelkipásztori témák is megjelenjenek a tudományos diskurzusban.

A főiskola kiadványai között szerepel a **Sapientia Füzetek** sorozat (43 könyv), amelynek kötetei a **Sapientia-napokon**, azaz a Főiskola saját konferencianapjain elhangzott előadások szerkesztett változatát tartalmazzák, valamint a **Sapientiana folyóirat**, amely 2008 óta többek között a Főiskola oktatóinak és hallgatóinak tanulmányait adja közre. A Főiskola oktatói rendszeresen publikálnak más szakmai folyóiratokban is.

Az oktatók aktívan részt vesznek tudományos konferenciákon és rendszeresen szerveznek **belső műhelykonferenciákat**, ahol a kutatási témák közös megvitatása zajlik. A Főiskola számára ezek a fórumok nem csupán tudományos, hanem **formációs jelentőséggel** is bírnak, a hallgatók itt találkozhatnak az élő teológiai gondolkodással, és saját kutatási irányukat is formálhatják.

A jövőben a Sapientia célja, hogy a publikációs tevékenység tudatosabb intézményi támogatást kapjon. Ennek része:

- egy **intézményi repozitórium** létrehozása,
- a **kutatói mentorprogram** bevezetése,
- és a **szerzetesrendek tudományos fórumainak** bekapcsolása az intézményi életbe.

A Sapientia számára a tudományos élet nem csupán külső elvárás, hanem a **teológiai hivatás kibontakoztatásának tere**.

VI.4. A kutatási kultúra fejlesztése

A Sapientia számára az innováció fogalma nem elsősorban technológiai, hanem **szellemi, nevelési és közösségi dimenzióban** értelmezhető. A főiskola kutatási és oktatási tevékenységének megújulása a **keresztény bölcsesség hagyományából** merít, ugyanakkor nyitott azokra a társadalmi és kulturális változásokra, amelyek új kérdéseket és új válaszokat kívánnak meg az egyházi felsőoktatásban.

A Sapientia kutatási kultúrájának fejlesztése a **tudás megosztására, a közös gondolkodásra és a párbeszédre épül**. Az oktatók és hallgatók együttműködése, a közösségi kutatás és a tudományos műhelyek működése mind azt a célt szolgálják, hogy a teológiai reflexió élő kapcsolatban maradjon a valósággal.

Fejlesztési irányok és célok (2025–2030)

A Sapientia a kutatási tevékenységet nemcsak ösztönözni, hanem **strukturáltan támogatni** is kívánja. A cél egy **élő kutatási kultúra** megteremtése, amelyben hallgatók, oktatók és fenntartók közösen vesznek részt.

A 2025–2030 közötti időszak fő fejlesztési céljai:

- **Kutatásszervezési és adminisztratív rendszer fejlesztése**, belső nyilvántartás és adatkezelés kialakítása, a MAB elvárásoknak megfelelő kutatási dokumentációs folyamatokkal.
- **Oktatói és hallgatói kutatási mentorálás**, a fiatal oktatók és hallgatók kutatásainak támogatása belső pályázati rendszerrel, ösztöndíjakkal és rendszeres tudományos műhelyekkel.
- **Nemzetköziesítés, nemzetközi kutatási beágyazottság erősítése**, kapcsolódás európai szerzetesi és teológiai hálózatokhoz, közös konferenciák és tanulmányutak szervezése.
- **Tudományos kommunikáció és nyilvánosság fejlesztése**, a kutatási eredmények bemutatása nyílt fórumokon, online és sajtófelületeken, a főiskola tudományos láthatóságának erősítése.

A Sapientia kutatási kultúrájának fejlesztése **nem mennyiségi, hanem minőségi célkitűzés**, a cél az, hogy minden kutatás a Főiskola hivatásából fakadjon, és abba vissza is ágyazódjon. E szemlélettel a Sapientia a kutatást az **isteni igazság felfedezésének és megosztásának szolgálatába** állítja.

VII. KÖZÖSSÉGI, LELKI ÉS TÁRSADALMI SZEREPVÁLLALÁS

A Főiskola képzései nemcsak szakmai tudást, hanem életformáló szemléletet is közvetítenek. A hallgatók visszajelzései szerint a tanulmányok során megszerzett tudás és értékrend hatással van mind személyes, mind munkahelyi kapcsolataikra. A Főiskolán kialakított hiteles, emberközpontú szemlélet a civil életben is megmutatkozik, végzett hallgatóink gyakran olyan közösségek aktív tagjaivá válnak, ahol a hit, a párbeszéd és az együttműködés értékei iránt nő az igény. A Sapientia így nemcsak az egyházi szolgálatra, hanem a társadalom lelki és szellemi megújulására is hatást gyakorol. Az értékorientált életvezetés, a felelős gondolkodás és az empátikus emberi jelenlét mindazon kompetenciák közé tartoznak, amelyek a Sapientia végzett hallgatóit megkülönböztetik és hitelesebbé teszik a mindennapokban.

VII.1. Egyházi küldetés és lelki és közösségi tevékenység

A Sapientia létezésének középpontjában az **egyház szolgálata** áll. A Főiskola nem pusztán teológiai képzést nyújt, hanem **lelki és hivatásbeli formációt**, amely a személy teljes fejlődését célozza, az értelem, a lélek és a közösség harmóniáját.

A Főiskola spirituális és közösségi nevelési tevékenysége három szinten valósul meg:

1. **Személyes lelki kísérés**, minden hallgató számára lehetőség van arra, hogy spirituális vezetővel, mentorpappal vagy szerzetessel rendszeres lelki beszélgetéseket folytasson. A kísérés célja nem csupán a tanulmányi előrehaladás támogatása, hanem az Istenkapcsolat, az önismeret és a hivatástudat elmélyítése.
2. **Közösségi imádság és liturgikus élet**, a Főiskola napi ritmusát áthatja az ima. A tanév során rendszeres közös szentmisék és zsolozsmák segítik a hallgatókat abban, hogy a teológiai tudás élő hittel és személyes tapasztalattal párosuljon.
3. **Formációs programok és lelkigyakorlatok**, a szerzetesi fenntartók lelkisége és hagyománya mentén évente szervezett tematikus lelkigyakorlatok, tanulmányi zárandoklatok és közösségi napok biztosítanak alkalmat a személyes és közösségi növekedésre. Ezek a programok az emberi és lelki fejlődés terei, a hallgatók itt tapasztalják meg, hogy a tanulás, az imádság és a hit egységet alkot.

A Főiskola számára az egyházi küldetés nem elvont fogalom, hanem **mindennapi valóság**, az oktatás, a közösség és az imádság egyetlen tapasztalatban egyesül.

A 2025–2030-as időszakban a Főiskola célja, hogy a lelki és közösségi tevékenység még tudatosabb és rendszerezettebb legyen:

- a lelki kísérők képzésének bővítése,
- a hallgatói önismereti és hivatástisztázó programok fejlesztése,
- valamint a spirituális élet közösségi dimenzióinak erősítése révén.

VII.2. Hallgatói élet és közösségi programok

A Sapientia **hallgatói élet rendkívül gazdag és személyes**. A Főiskola nem csupán oktatási hely, hanem **közösség**, ahol a tanulás és a közösségi lét egymást formálják.

A hallgatói közösség szervezőereje a **közös jelenlét**, az oktatás, az ima, a közösségi programok és a szolgálat egyaránt a közösségi növekedés terepei.

A Sapientia hallgatói élete több rétegben szerveződik:

1. **Szakmai és tanulmányi közösségek** – a hallgatóknak alapvető felsőoktatási tanulmányaik mellett lehetőségük nyílik tudományos tevékenység folytatására oktatók kíséretével, részt vehetnek egy-egy szakterület kiemelt képviselőjével szervezett előadáson és speciális tematikájú szemináriumokon. A Főiskola évente két tanulmányi napot rendez számukra. Továbbá a Főiskola támogatja, hogy hallgatóként és előadóként is részt vegyenek az országban más felsőoktatási intézmény vagy szervezet által meghirdetett teológiai és egyéb tudományterületet érintő konferenciákon. Az oktatók által nyújtott segítség mellett a hallgatói mentorprogram is szervezeten működik.
2. **Lelki és kulturális események** – évente több alkalommal szerveznek közös lelkigyakorlatokat, karácsonyi és húsvéti programokat, zenei és irodalmi esteket, valamint filmklubokat. A cél, hogy a hallgatók a hit mellett az emberi és művészeti értékekkel is találkozzanak.
3. **Szolgálati és karitatív programok** – a hallgatók rendszeresen részt vesznek szociális és önkéntes munkákban, például gyermekek, idősek és rászorulóknak segítségében vagy az egyházi rendezvények lebonyolításában.

Ezek a tevékenységek nemcsak a hit gyakorlását, hanem az emberi érzékenység fejlődését is szolgálják.

A hallgatói közösség szervezeti kerete a **Hallgatói Önkormányzat** (a továbbiakban: HÖK), amelynek tagjai a tanulmányi és közösségi ügyekben aktív szerepet vállalnak. A HÖK a Főiskola életében **valódi közösségi fórum** a hallgatók véleménye rendszeresen megjelenik a döntéshozatalban, és javaslataik beépülnek az intézményi működésbe.

A Sapientia hallgatói életének célja, hogy a diákok **egyszerre fejlődjenek tudásban, hitben és emberi kapcsolatokban**. A közösségi lét nem kiegészítő, hanem lényegi része a képzésnek.

A következő időszakban a Főiskola tervezi:

- a **hallgatói mentorprogram** kibővítését,
- a **közösségi terek** fejlesztését,
- és egy **hallgatói lelkigyakorlatos hét** rendszeres bevezetését.

VII.3. Társadalmi és kulturális beágyazottság

A Sapientia nem elszigetelt teológiai intézmény, hanem **nyitott közösség**, amely tudatosan keresi a kapcsolatot a társadalommal, a kultúrával és a mai ember kérdéseivel.

A Főiskola számára a társadalmi szerepvállalás hármas irányban bontakozik ki:

1. **Oktatási és nevelési jelenlét** – A Sapientia részt vesz az egyházi oktatási hálózat formálásában, előadásokat tart katolikus középiskolákban, részt vesz pedagógus-továbbképzésekben és lelki napokon. A cél, hogy a teológiai tudás életformáló jelenlétté váljon a nevelésben és a társadalomban.
2. **Közéleti és kulturális szerepvállalás** – A Főiskola oktatói rendszeresen részt vesznek közéleti, kulturális és etikai párbeszédekben. A teológia itt nem dogmatikus pozíció, hanem **párbeszédre hívó jelenlét**, az emberi méltóság, a szolidaritás és a béke ügyében megszólaló hang. A Sapientia konferenciákat, beszélgetéseket és nyilvános előadásokat szervez, amelyek a hit és a kultúra találkozási pontjait vizsgálják.
3. **Nemzetközi és ökumenikus beágyazottság** – A Főiskola számára a nemzetközi kapcsolat nem csupán szakmai, hanem **lelki és missziós dimenzió** is. Részt vesz ökumenikus programokban, a keresztény felekezetek közötti párbeszédben, és együttműködik olyan intézményekkel, amelyek a hit és kultúra közös kérdéseit kutatják.

A Sapientia kulturális jelenléte különösen fontos a főváros szívében a közösség nyitott, befogadó és missziós jellegű. Az intézmény épülete, kápolnája és rendezvényei a kulturális és lelki találkozások terei.

A Főiskola társadalmi beágyazottsága nem az aktivitás mennyiségében, hanem a **jelenlét minőségében** mérhető. A tanítás, az imádság és a párbeszéd egységében jelen van ott, ahol az emberi kérdések a legmélyebbek.

A 2025–2030 közötti időszak célja, hogy a társadalmi szerepvállalás még tudatosabb legyen:

- a **katolikus oktatási hálózatban való részvétel** erősítése,
- **kulturális fórumok** szervezése,
- és a **fenntartói rendek társadalmi küldetésével való összehangolás**.

VII.3.1. Egyházi kapcsolatrendszer erősítése

A Sapientia számára az egyházi hálózat nemcsak fenntartói szinten, hanem szélesebb körben is meghatározó kapcsolatrendszert jelent. Bár a Főiskolát három szerzetesrend tartja fenn, az intézmény által létrehozott értékeket nemcsak ők, hanem más szerzetesrendek, a Magyar Katolikus Egyház, valamint más felekezetek és egyházi intézmények számára is hozzáférhetővé kívánja tenni.

Ennek érdekében a Főiskola tudatosan építi egyházi kapcsolatrendszerét, elősegítve a tudás és a tapasztalat megosztását, a közös programok és formációk szervezését, valamint az egyházi közösségek szolgálatában álló képzések és kutatások összehangolását.

VII.3.2. Társadalmi kapcsolatrendszer erősítése

A Főiskola elkötelezett abban, hogy a szerzetesrendi és egyházi körökön túl is aktív szereplője legyen a társadalmi párbeszédnek. Tudatosan keresi az együttműködést a hazai és külföldi partneregyetemekkel, civil és tudományos szervezetekkel, kulturális intézményekkel, hogy e kapcsolatok révén gazdagítsa képzéseit, bővítse vendégoktatói körét, és erősítse a társadalmi láthatóságát.

A Főiskola számára a társadalmi kapcsolatépítés nemcsak szakmai együttműködés, hanem missziós küldetés is: a keresztény értékek és az emberi méltóság üzenetének közvetítése a nyilvánosságban.

VII.3.3. Társadalmi aktivitás és közösségi jelenlét

A Sapientia számára a társadalmi jelenlét legfontosabb eszköze a párbeszéd és a látható értékközvetítés.

A Főiskola a **Duna-parti Iskola** programmal olyan nyitott kezdeményezést hozott létre, amely a szerzetesi élet sajátosságait, értékeit és gondolkodásmódját a szélesebb nyilvánosság számára is bemutatja. A program célja, hogy különböző kommunikációs csatornákon keresztül betekintést nyújtson a Sapientia szellemi életébe, előadásaiba és teológiai-társadalmi reflexióiba.

A Duna-parti Iskola emellett fórumot teremt a kortárs társadalmi kérdések teológiai értelmezésére is – ilyenek például a szinodalitás, a teremtésvédelem, a közjó, az önkéntesség, a családok támogatása vagy a férfi–női spiritualitás témái.

A program a jövőben online és személyes formában is továbbfejlesztésre kerül, a cél a párbeszéd, a hiteles keresztény jelenlét és a társadalmi felelősségvállalás erősítése.

VIII. MINŐSÉGBIZTOSÍTÁS ÉS ÖNÉRTÉKELES

VIII.1. A minősegbiztosítás alapelvei és keretei

A Sapiaientia minősegbiztosítási rendszere az intézmény önazonosságának és küldetésének szerves része.

A minőség fogalma a Sapiaientia számára nem technikai kategória, hanem **teológiai és emberi értelemben vett hitelesség**: az, hogy minden, amit a Főiskola tesz — oktatásban, kutatásban, lelkiségben — a bölcsesség, a szeretet és az igazság szolgálatában történjen.

A minősegbiztosítás ezért a Sapiaentián **hármias alpra épül**:

1. **Küldetéalapú megközelítés**, minden folyamat és tevékenység a Főiskola alapító szándékából és **spirituális-intézményi örökségéből** fakad; a minősegbiztosítás célja nem pusztán a megfelelés, hanem a küldetés hiteles és következetes megvalósítása.
2. **Közösségi részvétel**, a minőség nem kizárólag az adminisztráció felelőssége, hanem az egész közösségé. Oktatók, hallgatók, munkatársak és fenntartók egyaránt részt vesznek benne, hiszen a minőség a **kapcsolatok hálójában** születik, a közösség minden tagja részese a fejlődés folyamatának.
3. **Folyamatos reflexió és megújulás**, a minősegbiztosítás lényege a **megkülönböztetés**, vagyis a rendszeres, imádságos és szakmai önvizsgálat, mit végzünk jól, hol kell változnunk, és miben maradhatunk hűségesekek.

E hármias elv teszi lehetővé, hogy a Sapiaientia egyházi intézményként és felsőoktatási szervezetként is megfeleljen a **MAB által elvárt ESG 2015 minősegbiztosítási sztenderdeknek**, miközben megőrzi lelki és személyes karakterét.

A minősegbiztosítás rendszerét a Sapiaientia a **saját küldetéséhez** igazította, a teológiai és spirituális dimenziók is beépülnek az értékelési folyamatokba. A Főiskola számára a minőség nem cél, hanem **út**: olyan folyamat, amelyben a szakmai kiválóság és a lelki növekedés együtt halad.

VIII.2. A minősegbiztosítás szervezeti rendszere

A Sapiaientia minősegbiztosítási rendszere átlátható és funkcionálisan hatékony. A szervezet felépítése a **felelősség, az átláthatóság és a partnerség** elvén nyugszik.

A minősegbiztosítási folyamat szereplői:

1. **Szenátus** – szabályzatban meghatározza az intézmény minőségpolitikai alapelveit, létrehozza a minőségirányítás szervezetét, meghatározza működését, elfogadja az adott tanév Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Programját, az éves beszámoló alapján értékeli a minőségcélok teljesülését, a Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Program végrehajtását.
2. **Minősegbiztosítási Bizottság** (a továbbiakban: MBB) – a rektor közvetlen irányítása alatt működő testület, amely az intézményi szintű minőségfejlesztésért felel. Tagjai az oktatói kar, az adminisztráció és a hallgatók képviselői. A bizottság évente legalább két

alkalommal ülésezik, és feladata a fejlesztési javaslatok, önértékelési jelentések, valamint az oktatói és hallgatói visszajelzések feldolgozása. Kidolgozza az éves minőségbiztosítási programot, meghatározza a vizsgálandó, fejlesztendő területeket és meghatározza a kapcsolódó feladatokat és azok ütemezését, eseti intézkedési javaslatot fogalmaz meg, melyet a feladat minőségétől függően terjeszt a rektor vagy a Szenátus elé, koordinálja a minőségbiztosítási feladatok ellátását a Szenátus által elfogadott Szabályzat és az éves Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Program alapján, irányítja és segíti a minőségbiztosítási feladatok ellátásban részt vevő esetileg megbízott személyek és csoportok munkáját, rendszeresen beszámol a minőségbiztosítási tevékenységről a rektornak, évente beszámol az eredményekről a Szenátusnak.

3. **Rektor** – felel a Főiskola minőségbiztosítási rendszerének működtetéséért, így különösen a minőségirányítási koncepció kialakításáért, a minőségcélok stratégiai célokkal összhangban történő meghatározásáért, megbízza a Minőségbiztosítási Bizottság elnökét, kijelöl a minőségbiztosítás körében eseti feladatellátásra személyeket, csoportokat.
4. **Minőségbiztosítási Bizottság elnöke** – felel a Bizottság SZMSZ-ben meghatározottak szerinti működéséért, koordinálja és véleményezi a minőségbiztosítással kapcsolatos dokumentumok elkészítését, karbantartását és fejlesztését, szükség szerint, de legalább félévente összehívja a Bizottságot, rendszeresen beszámol a rektornak a Bizottság tevékenységéről, évente beszámol a Szenátusnak a Működési és Fejlődési Feltételek Biztosítása Program megvalósításáról, a minőségbiztosítási tevékenységgel összefüggésben kapcsolatot tart a szervezeti egységekkel.
5. **A főtitkár** – a Főiskola által megbízott személy, aki koordinálja a minőségügyi dokumentációt, előkészíti a MAB és fenntartói értékelésekhez szükséges anyagokat, és kapcsolatot tart a külső partnerekkel, gondoskodik a minőségüggyel kapcsolatos szenátusi határozatok végrehajtásáról, biztosítja a dokumentumok nyilvánosságra hozatalát, ellátja a Bizottság titkári teendőit.

A Főiskola szervezeti egységeinek a minőségbiztosítással kapcsolatos feladatellátás kapcsán más-más típusú és hierarchiájú kapcsolatot kell kialakítaniuk, amelyet a Minőségbiztosítási Bizottság elnöke koordinál.

A szervezet kis mérete lehetővé teszi, hogy a visszajelzések gyorsan beépüljenek a működésbe. A döntések nem adminisztratív szinten születnek, hanem párbeszédben, a személyes felelősségvállalás elvére építve.

A főiskola a Szabályzatban és a Programban meghatározottak alapján hasonlítja össze a célkitűzéseket a tényleges működés jellemzőivel, a következtetések levonásával meghatározza az erősségeket és a fejlesztendő területeket. A fejlesztendő területek, valamint a minőségcélok meghatározását követően az intézmény felméri a fejlesztés lehetőségeit (külső-belső kényszerek), melynek alapján megvalósíthatósági tervet készít, meghatározza a cselekvés sorrendjét.

VIII.3. Oktatási tevékenység értékelése

Az oktatás minőségének értékelése a Főiskola működésének egyik kulcsterülete. A Sapientia számára az oktatás nem egyszerűen tudásátadás, hanem **személyes és spirituális küldetés**. Ezt a sajátosságot a minőségértékelés is tükrözi.

Az értékelési folyamat három szintű:

1. **Hallgatói visszajelzés** – minden félév végén anonim kérdőíves felmérés történik az oktatók és a kurzusok szakmai és pedagógiai minőségéről. A visszajelzéseket a Minőségbiztosítási Bizottság összesíti, és az eredményekről az oktatók személyre szabottan kapnak visszajelzést.
2. **Oktatói önértékelés és szakmai beszámoló** – az oktatók évente írásos önértékelést készítenek, amely tartalmazza a tanítási, kutatási és közösségi tevékenységük összegzését. Az önértékelés nem ellenőrzés, hanem reflexió, az oktató és az intézmény közös gondolkodása a fejlődés irányairól.
3. **Tanulmányi és minőségügyi elemzés** – a tanulmányi osztályvezető és a minőségbiztosítási felelős évente összefoglaló jelentést készít a hallgatói teljesítményekről, a vizsgaeredményekről, a hallgatói elégedettségről és az oktatói aktivitásról.

Az oktatási minőség értékelése **értékalapú**, a Sapientia azt vizsgálja, mennyire sikerül az oktatásban a tudományos igényességet, a hitelességet és a hallgatói növekedést egyensúlyban tartani.

Az oktatás minőségét fejlesztő lépések a következő években:

- **tantárgyi programok korszerűsítése,**
- **digitális tananyagfejlesztés,**
- **oktatói továbbképzések szervezése a fenntartó rendek oktatási intézményeiben,**
- **interdiszciplináris kurzusok** bevezetése a teológia és a társadalomtudomány határterületein.

VIII.4. Kutatási tevékenység értékelése

A kutatási tevékenység értékelése a Főiskola tudományos önazonosságának megőrzését szolgálja.

A kutatási minőségbiztosítás elemei:

- **Publikációs és kutatási adatbázis**
- **Éves kutatói beszámoló** minden oktató részéről, amely elsősorban a publikációkat, konferenciaszerepléseket, kutatási projekteken való részvételt és mentorálási tevékenységet foglalja össze.
- **Fenntartói tudományos konzultáció:** a szerzetesrendek tudományos műhelyei (pl. Pannonhalma, Ferences Akadémia, Piarista Kutatóintézet) évente egyszer közösen értékeli a főiskolai kutatási irányokat.

A kutatási tevékenység értékelésének célja a **tudományos és spirituális növekedés kísérése**. A Sapientia kutatói közössége így tudatosan törekszik a minőség, a párbeszéd és az alázat egyensúlyára.

A következő időszakban tervezett fejlesztések:

- **kutatói mentorprogram** a fiatal oktatók számára,
- **nemzetközi publikációs támogatás** megszervezése,
- **belső minősítési rendszer** kialakítása a kutatások hatásának nyomon követésére.

VIII.5. Intézményi önértékelés és fejlesztés

Az **önértékelés** a Sapientia életében nem formális kötelezettség, hanem **spirituális és szakmai gyakorlat**. A Főiskola rendszeresen végzi el az önértékelést, amely a működés minden területére kiterjed, oktatás, kutatás, közösségi élet, minőségbiztosítás és szervezetfejlesztés.

Az önértékelés alapja a MAB által előírt intézményi sablon, de annak tartalma a Sapientia-n mindig túlmutat az adminisztratív kereten, az önértékelés itt a **megkülönböztetés lelkiségének** része.

Az önértékelés folyamata:

- **éves önreflexiós kérdőív** az oktatók és munkatársak körében,
- **vezetői értékelés** a rektor és a fenntartói képviselők részvételével,
- **összegző önértékelési jelentés** (kétévente), amely a fejlesztési javaslatokat is tartalmazza.

Az önértékelés eredményei közvetlenül beépülnek az intézményi tervekbe, az IFT felülvizsgálatába és az éves munkatervbe. A fejlesztés elve: **fokozatosság és hitelesség**. A Sapientia azt vizsgálja: mit tudunk jobban, mélyebben, őszintébben tenni. A fejlődés így nem a változás kényszere, hanem a **hűségéből fakadó megújulás**.

VIII.6. A minőségkultúra fejlesztése (2025–2030)

A 2025–2030-as időszakban a Sapientia célul tűzi ki a **minőségkultúra** megerősítését. Ez azt jelenti, hogy a minőség nem csupán eljárás vagy szabályrendszer, hanem **gondolkodásmód és életforma** az intézményben.

A minőségkultúra fejlesztésének fő irányai:

1. **Tudatosság**, a közösség minden tagja számára világossá váljon, hogy a minőség nem külső elvárás, hanem a Sapientia önazonosságának kifejeződése.
2. **Részvétel** a hallgatók, oktatók és munkatársak aktív szerepet kapjanak a minőségfejlesztési folyamatokban.
3. **Lelki dimenzió integrálása** a minőségfejlesztés eszközei (önértékelés, visszajelzés, képzés) kiegészüljenek **spirituális reflexióval és közös imádsággal**, különösen az éves értékelési időszakokban.

4. **Folyamatos fejlesztési ciklus** minden tanév végén intézményi szintű értékelő nap, ahol a tapasztalatokat közösen feldolgozzák, és ezekből konkrét fejlesztési célokat határoznak meg.

A Sapientia minőségkultúrája a **szerzetesrendek lelkeségéből és hagyományaiból** is táplálkozik, a bencés rend fegyelmezett figyelme, a ferences testvériség és szelídség, valamint a piarista nevelői elhivatottság együttesen formálják azt a légkört, amelyben a minőség a mindennapi működés természetes rendje, nem csupán célkitűzés.

IX. ÖSSZEGZÉS ÉS JÖVŐKÉP (2025–2030)

A Főiskola jövőképe a hit, a tanulás és a szolgálat egységére épül. A következő időszak stratégiai célja a teológiai és pedagógiai kiválóság további erősítése, a kutatás és oktatás minőségének fejlesztése, valamint a közösségi élet elmélyítése. A Főiskola olyan támogató, élő tanulási környezetet kíván biztosítani, amelyben a hallgatók nemcsak tudásban, hanem emberi és lelki érettségben is gyarapodnak. A Sapientia jövője az értékalapú nevelés, a tudományos igényesség és a közösségi elhivatottság egyensúlyán nyugszik: célja, hogy továbbra is hidat képezzen az Egyház és a társadalom között.

IX.1. Stratégiai irányok és jövőkép

A Főiskola jövőképe az egyházi és társadalmi szolgálatban kiteljesedő, értékalapú közösség képe. A Főiskola küldetését a hit, a tudás és a szolgálat egységében éli meg, és célja, hogy a szerzetesi hagyományokra építve a modern társadalom szellemi és lelki megújulásának hiteles szereplője legyen.

A közösség közös gondolkodása nyomán megfogalmazott jövőkép szerint 2030-ra a Sapientia Főiskola:

- a jelenleginél is **ismertebb és elismertebb egyházi felsőoktatási intézménnyé** válik, amely egyértelműen felismerhető küldetéssel és szellemiséggel rendelkezik;
- **a szerzetesi értékrend és életforma hiteles közvetítőjeként** működik az egyház és a társadalom határterületein;
- **a magyarországi szerzetesrendek és egyházi intézmények tudás- és erőforrásközpontjává** válik, amely a teológiai és pasztorális kutatás, valamint az innováció terén is aktív szereplő;
- **rugalmas, korszerű és tágas képzési portfólióval** rendelkezik, amely a katolikus hit, az erkölcs és a szerzetesi teológia értékeit a mai kor kihívásaira válaszoló módon közvetíti;
- **képzéseit és kutatásait** az állandó oktatói kar mellett a rendek, az egyház és a nemzetközi partnerek meghívott szakértőivel együtt valósítja meg;
- **hallgatóközpontú tanulásszervezést** működtet, amely a személyes kísérést, a lelki támogatást és a tanulmányi rugalmasságot egyaránt biztosítja;
- **hálózatosan működő közösségként** építi kapcsolatait a szerzetesrendekkel, egyházi és világi partnerekkel, és az együttműködések révén az egyházi felsőoktatás egyik meghatározó csomópontjává válik;
- **világos és átlátható szervezeti struktúrával**, szakmai fejlődési lehetőségeket biztosító, vonzó munkaközösségként működik;
- **anyagi stabilitásra épülő, önfenntartó intézményként** biztosítja hosszú távú fenntarthatóságát.

A Főiskola a jövőkép megvalósítása érdekében négy átfogó stratégiai irányt határoz meg:

- **Oktatás – a tudás és a hit szolgálatában**

A cél egy olyan képzési rendszer megvalósítása, amely egyszerre magas színvonalú, rugalmas és gyakorlatközpontú. A Sapientia az oktatás tartalmi, módszertani és formai megújításával kíván válaszolni az egyházi és társadalmi igényekre, különösen a szerzetesrendek és a katolikus intézmények humánerőforrás-szükségleteire. A digitális tanulási formák fejlesztése, a blended és csoportalapú tanulás, valamint az interdiszciplináris képzési kínálat bővítése mind a személyes és közösségi tanulás harmóniáját szolgálják.

- **Kutatás – a szerzetesi és teológiai hagyomány továbbgondolása**

A Sapientia a kutatásban a szerzetesi teológia, a pedagógia, a társadalmi tanítás és a lelki kísérés összekapcsolására törekszik. Cél a tudományos életben való aktív részvétel, a fenntartók intézményeihez kapcsolódó alkalmazott kutatások erősítése, valamint az eredmények láthatóvá tétele szakmai fórumokon és közéleti platformokon. A nemzetközi kapcsolatok bővítése, közös publikációk és konferenciák révén a Főiskola a nemzetközi tudományos párbeszéd szereplőjévé kíván válni.

- **Harmadik misszió – a közösség és a társadalom szolgálatában**

A Főiskola a szerzetesi és keresztény értékek közvetítésével kíván hozzájárulni a társadalom lelki és erkölcsi megújulásához. A közösségteremtő, párbeszédet kezdeményező és társadalmi felelősséget vállaló jelenlét erősítése révén a Sapientia nemcsak oktatási, hanem missziós központként is működik. Cél a civil társadalommal, kulturális és karitatív szervezetekkel való együttműködések bővítése, valamint a Sapientia mint hiteles és nyitott szellemi fórum megerősítése.

- **Működés és fenntarthatóság – a fejlődés biztosítása**

A szervezeti hatékonyság, az emberi erőforrás fejlesztése és a pénzügyi stabilitás fenntartása kulcsfontosságú a Főiskola jövője szempontjából. A cél, hogy az intézmény átlátható, világos folyamatok mentén működjön, támogató munkakultúrát alakítson ki, és olyan közeg legyen, ahol a munkatársak szakmai fejlődése és elkötelezettsége hosszú távon biztosított. A fenntarthatóság alapját a stabil gazdálkodás, a pályázati aktivitás növelése és a fenntartó rendekkel való felelős együttműködés adja.

IX.2. Fejlesztési prioritások (2025–2030)

A következő öt év fejlesztési irányait a Főiskola az alábbiak mentén határozza meg: **oktatásfejlesztés, kutatási kultúra erősítése, és intézményi megújulás.**

Oktatásfejlesztés

- A képzési programok korszerűsítése a teológiai és filozófiai integráció erősítésével.
- Digitális oktatási eszközök és tananyagok bevezetése.
- A világi hallgatók arányának növelése célzott kommunikációval.
- Hallgatói mentorprogram és lelki kíséresi rendszer fejlesztése.

Kutatási kultúra erősítése

- Fiatal oktatók bevonása a kutatásba és publikációs tevékenységük támogatása.
- Nemzetközi és hazai kutatási együttműködések bővítése.
- Intézményi publikációs adatbázis létrehozása.
- Rendszeres belső tudományos műhelyek és konferenciák szervezése.

Intézményi megújulás

- Az adminisztrációs és adatkezelési rendszerek fejlesztése.
- A minőségbiztosítás és önértékelés folyamatainak további finomítása.
- Az infrastrukturális háttér (tanterem, könyvtár, közösségi terek) fokozatos korszerűsítése.
- Fenntartói együttműködés strukturáltabb formáinak kialakítása.

E fejlesztési prioritások a **minőség, az emberlépték és a hivatásközpontúság** erősítését szolgálják. A Sapientia ezzel a stratégiával olyan fejlődési modellt kínál, amely a teológiai felsőoktatásban ritka, de az egyházi küldetés szempontjából példamutató.

IX.3. Tanuló közösség és fenntartói együttműködés

A Sapientia jövőjének egyik legfontosabb pillére a **tanuló közösség és a fenntartók közötti dinamikus partnerség**. A Főiskola három szerzetesrend – a **bencés, a ferences és a piarista** – közös fenntartásában működik. Ez a struktúra nemcsak szervezeti, hanem lelki ajándék is, három különböző **rendi hagyomány és lelkiség**, három **hivatásbeli stílus, három lelki örökség** találkozik benne, és együtt hoz létre egy sokszínű, mégis egységes **intézményi szellemiséget**.

A jövőben a fenntartói együttműködés célja:

- a stratégiai döntések rendszeres, közös értékelése,
- a rendi képzések és a főiskolai programok közötti átjárhatóság erősítése,
- valamint a **rendek lelkiségének és nevelési szemléletének** tudatos jelenléte az oktatásban és a közösségi életben.

A „tanuló közösség” fogalma a Sapientia számára nem csupán a hallgatókra vonatkozik, hanem az egész intézményre, az oktatók, munkatársak és fenntartók egyaránt tanulnak egymástól. A Főiskola nemcsak tanít, hanem figyel, kérdez, és készen áll a folyamatos megújulásra.

IX.4. Hűség és megújulás

A **Sapientia** 2025–2030 közötti IFT-je nem pusztán egy időszakra szóló stratégiai dokumentum, hanem **tanúságtétel**, arról, hogy a hagyomány és a megújulás képes egymást erősíteni.

A Főiskola jövője nem a méretében, hanem a **hitelességében és lelki mélységében** rejlik. A Sapientia hisz abban, hogy a tudás, amely Isten felé vezet, mindig a közösség szolgálatában nyeri el értelmét.

Az intézmény minden törekvése arra irányul, hogy a bölcsesség iskolája maradjon, ahol a tudás szeretetből fakad, a tanítás szolgálattá válik, és az emberi élet kérdései az evangélium fényében kapnak választ.

„**A bölcsesség kezdete az Úr félelme**” (Péld 9,10), ez a Szentírásból vett mondat nemcsak teológiai tétel, hanem a Sapientia életének vezérmotívuma.

A Főiskola tehát nem lezár, hanem elindul, a következő öt évben is hűségben, figyelemmel, és csendes bátorsággal építi tovább azt a szellemi és lelki otthont, amelyet a három szerzetesrend bölcsessége, az oktatók hivatása, és a hallgatók bizalma tart életben.